

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. generała broni K. Świerczewskiego

INSTYTUT DOWODZENIA

7-45

Egz. Nr 1

WSTĘPNE ZAŁOŻENIA

DO PRZEPROWADZENIA INWENTARYZACJI I BADAŃ
PROCESÓW INFORMACYJNYCH NA SZCZEBŁACH
TAKTYCZNYCH

(Projekt)

010529 620010

028343

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
28343

28343

WARSZAWA

LISTOPAD

1967

1321
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

INSTYTUT DOWODZENIA

7-45
Egz. Nr 1

WSTĘPNE ZAŁOŻENIA

DO PRZEPROWADZENIA INWENTARYZACJI I BADAŃ
PROCESÓW INFORMACYJNYCH NA SZCZEBŁACH
TAKTYCZNYCH

(Projekt)

010529
020010
028343

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
28343

28343

WARSZAWA

LISTOPAD

1967

INSTYTUT DOWODZENIA

Przeł. prot. 12357.

~~_____~~
Egz.nr .....

1

WSTEPNE ZAŁOZENIA

DO PRZEPROWADZENIA INWENTARYZACJI I BADAŃ PROCESÓW INFORMA-
CYJNYCH NA SZCZEBŁACH TAKTYCZNYCH

/Projekt/

010529

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
28343

A u t o r z y:

ppłk dypl. Aleksy HORAK

ppłk dypl. Sylwester PIOTROWSKI

Oprócz wyżej wymienionych wzięli udział:

ppłk mgr inż. Feliks SMULKO

ppłk mgr inż. Jan ZIOMEK

mjr dypl. Wojciech WIECKOWSKI

kpt.mgr inż. Eugeniusz DUDEK

SPIS TREŚCI
=====

Str.

1. Wstępne założenia badań procesów informacyjnych na szczeblach taktycznych.	3
2. Karta ewidencyjna informacji.	13
3. Instrukcja do przeprowadzenia inwentaryzacji procesów informacyjnych na szczeblach taktycznych	23
4. Wytyczne do przeprowadzenia wstępnej analizy i syntezy zinwentaryzowanych procesów informacyjnych na szczeblach taktycznych	29

WSTĘPNE ZAŁOŻENIA BADAŃ PROCESÓW INFORMACYJNYCH NA SZCZEBLACH TAKTYCZNYCH

W okresie rewolucji naukowo-technicznej każda dziedzina działalności ludzkiej podlega jej obiektywnym prawidłowościom - nauka i nowoczesne środki techniczne stają się podstawowym narzędziem i dźwignią w rozwoju myśli teoretycznej oraz praktycznego działania człowieka i całych zespołów ludzkich.

Niewątpliwie rewolucja naukowo-techniczna najszerszym frontem wkroczyła w dziedzinę wojskowości. A właściwie siły zbrojne i wojny stały się bezpośrednim inspiratorem i bodźcem do jej rozwoju.

Nie we wszystkich jednak dziedzinach wojskowości zdobycze nauki i techniki w równej mierze znalazły swe odbicie. Rewolucyjnym wprost zmianom w dziedzinie środków rażenia i ruchliwości wojsk, a w związku z tym i radykalnym zmianom w poglądach na sposób prowadzenia walki /operacji/, nie towarzyszy odpowiadający im postęp w dziedzinie kierowania wojskami i techniką bojową na nowym jakościowo polu walki.

Usilne poszukiwania teoretycznych i praktycznych rozwiązań tej problematyki napotyka na olbrzymie trudności. Trudności wynikają ze względu na złożoność kierowania wojskami na polu walki /bitwy/, jak i ze względu na tradycjonalizm struktur organizacyjnych wojsk i organów dowodzenia, konserwatyzm w organizacji pracy dowództw i sztabów oraz braku doskonałych środków dowodzenia. Brak teoretycznych podstaw do formalizacji procesów informacyjnych, konieczność uwzględnienia operatora ludzkiego oraz ograniczone możliwości sprawdzania wypracowanych koncepcji dowodzenia wojskami w praktycznym działaniu, utrudnia wypracowanie optymalnych rozwiązań problematyki współczesnego dowodzenia.

W przezwyciężeniu tych trudności wiele mogą pomóc osiągnięcia współczesnej nauki i techniki, a przede wszystkim cybernetyki, matematyki i techniki elektronicznej. Nie chodzi tu o "modę" - bezkrytyczne przyjmowanie założeń, metod i rezultatów osiągniętych w innych dziedzinach życia oraz tworzenie wymagowanych systemów i środków dowodzenia. Chodzi z jednej strony o badanie możliwości i wdrażanie tych osiągnięć dla

potrzeb usprawnienia dowodzenia, a z drugiej strony o szukanie sposobów przystosowania treści i form dowodzenia do wymagań współczesnego pola walki i odpowiadających im nowoczesnym środkom dowodzenia.

Wypracowanie nowych jakościowo koncepcji dowodzenia winno się opierać o gruntowne studia i kompleksowe badania, wychodząc z dotychczasowego systemu kierowania działaniami bojowymi. Dlatego nie może być mowy o nagłym skoku jakościowym w dowodzeniu bez uwzględnienia stopniowej ewolucji aktualnego systemu. Działalność wojska bowiem jest procesem ciągłym i wszelkie zmiany zachodzą na "żywym organizmie", który dość trudno się poddaje nawet nieznacznym przeobrażeniom, a już w żadnym wypadku nie znosi wszelkich przepraw w kierowaniu działaniem tego organizmu.

Oczywiście wzmożony wyścig w doskonaleniu rzemiosła wojennego nie pozwala nam na długotrwałe poszukiwania idealnych rozwiązań w tej dziedzinie. Ale rozsądne wydaje się jest postępowanie bez nadmiernego pośpiechu i niepochopte, oparte na realnych możliwościach i określonych potrzebach, aby uniknąć błędów i niepowodzeń. Dlatego podejmowane wysiłki winny być skoncentrowane na określonych dziedzinach i w określonym zakresie. Jest to tym bardziej wskazane, że równocześnie trzeba wypracowywać metodologię badań procesów dowodzenia.

W związku z tym przystępując do opracowania tak obszernego i skomplikowanego problemu, trzeba z góry określić szczebel, na którym prowadzone będą badania, cel i zakres badań, zadania i etapy ich realizacji oraz organizację i metody tych badań. Narkreślone na wstępie ogólne założenia w czasie prowadzenia badań, powinny być konkretyzowane i w miarę potrzeb rozszerzone.

Cele i zakres badań:

Studia i badania procesów dowodzenia należałoby rozpocząć od szczebli taktycznych operacyjnych wojsk lądowych /będących w istocie tematem dalszych rozważań/. Wybór ten jest nieprzypadkowy. Szczeble taktyczne są bardziej zdeterminowane organizacyjnie i funkcjonalnie, stanowią podstawową siłę uderzeniowo-manewrową, organa i siły tych szczebli są zasadniczym układem wykonawczym w procesie walki, tu znajdują się najważniejsze źródła i ujścia informacji, a jednocześnie same procesy informacyjne

są mniej skomplikowane niż na szczeblach operacyjnych i lub strategicznych, lecz mają istotne znaczenie dla przebiegu i wyników walki. Wykrycie ogólnych prawidłowości i niedomagań w procesie dowodzenia, wyciągnięcie odpowiednich wniosków i opracowanie postulatów w zakresie usprawnienia dowodzenia, włącznie do automatyzacji procesów dowodzenia na tych szczeblach, będzie istotnym wkładem nauki dla zwiększenia efektywności działań związków taktycznych, oddziałów i pododdziałów.

Dlatego też podstawowym celem badań procesów informacyjnych zachodzących w aktualnym systemie dowodzenia na szczeblach taktycznych jest usprawnienie kierowania działaniami bojowymi oraz stworzenie podstaw do wypracowania koncepcji zautomatyzowania tego systemu.

Jakkolwiek dowodzenie jest interpretowane jako złożony proces informacyjny, wydaje się, że w pierwszym rzędzie należałoby się zająć nie całą złożoną problematyką dowodzenia, lecz procesami informacyjnymi w ścisłym tego słowa znaczeniu, tj. zdobywaniem, zbieraniem, przetwarzaniem /opracowaniem/, gromadzeniem /przechowywaniem, utrwalaniem/, wydawaniem i przekazywaniem informacji. Procesy te są nieodłącznym atrybutem każdego organu dowodzenia, odzwierciedlające istotę, treść, zakres i charakter działania danego organu i powinny leżeć u podstaw wszelkich rozważań o organach dowodzenia i dowodzeniu w ogóle. Dlatego staje się konieczne kompleksowe zinventaryzowanie procesów informacyjnych na szczeblach taktycznych, by można było dokonać wszechstronnej ich analizy oraz opracować określone wnioski i postulaty co do usprawnienia procesu dowodzenia na tych szczeblach.

Zadania i etapy ich realizacji

Z celów wynikają następujące zadania naukowe oraz etapy ich realizacji:

a/ Wstępny etap - przygotowanie badań.

Czas realizacji - około 3 miesięcy.

W etapie tym należy:

- opracować koncepcję przeprowadzenia badań;
- przygotować materiały do inwentaryzacji procesów informacyjnych;

- załatwić formalne, kadrowe i finansowe sprawy całego przedsięwzięcia.

b/ Pierwszy etap - inwentaryzacja procesów informacyjnych i prowadzenie badań podstawowych.

Czas realizacji - około 6 miesięcy.

Etap ten będzie podstawowym etapem w realizacji tematu, gdyż zebrane materiały i opracowane metody analizy będą stanowiły podstawę do pracy i realizacji zadań w następnych etapach.

Inwentaryzacja polegać będzie na:

- dokonaniu spisu procesów informacyjnych zachodzących w czasie działań bojowych na poszczególnych taktycznych szczeblach dowodzenia pionu ogólnowojskowego wojsk lądowych /rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb/;
- określeniu ich wzajemnego powiązania oraz powiązania poszczególnych informacji z ich źródłami i ujściami /opracowaniu algorytmu przetwarzania i obiegu informacji/;
- podaniu liczbowej charakterystyki opisanych procesów informacyjnych;

c/ Drugi etap - analiza aktualnego stanu procesów informacyjnych /dowodzenia/.

Czas realizacji - około 6 miesięcy.

W etapie tym prowadzi się będą zasadnicze studia i badania procesów informacyjnych w oparciu o zebrany materiał oraz wypracowane metody analizy i syntezy /włącznie z wykorzystaniem do tych celów maszyn matematycznych/. Analizę tę można będzie przeprowadzać w różnych przekrojach i płaszczyznach, a przede wszystkim w zakresie:

- technologii walki;
- przepływu strumieni informacji;
- organizacji pracy organów dowodzenia;
- struktur organów dowodzenia;
- organizacji systemów informacyjnych /w tym systemów łączności/.

d/ Trzeci etap - opracowanie modelu optymalizującego proces dowodzenia.

Czas realizacji - około 9 miesięcy.

W etapie tym przeprowadzona zostanie synteza zebranych wyników badań, opracuje się wnioski i postulaty co do uspraw-

nienia poszczególnych procesów informacyjnych /dowodzenia/ oraz dokona się wstępnej weryfikacji proponowanych rozwiązań. Spośród wielu zagadnień procesu dowodzenia, które by mogły stworzyć zoptymalizowany model dowodzenia, należałoby dokonać wyboru:

- optymalnej, dla danego szczebla, liczby źródeł i ujęć informacji;
- optymalnej formy ilości i objętości informacji dla danego szczebla i organu;
- optymalnego rozdziału określonych informacji do poszczególnych adresatów;
- optymalnego podziału zadań i organizacji pracy organów dowodzenia;
- optymalnego składu osobowego organu dowodzenia;
- optymalnego kanału /rodzaju/ informacyjnego /łączości/ dla przesyłania określonej informacji;
- optymalnej formy, objętości, czasu i kolejności przesyłania informacji.

e/ Czwarty etap - opracowanie wstępnej koncepcji zautomatyzowania procesów dowodzenia.

Czas realizacji - około 6 miesięcy.

W powyższym etapie będzie opracowana jedyną ogólną koncepcją zautomatyzowania procesów dowodzenia na szczeblach taktycznych w oparciu o zebrane materiały inwentaryzacyjne oraz opracuje się wnioski i postulaty w aspekcie wymagań taktyczno-operacyjnych na urządzenia centralne, peryferyjne i transmisyjne zautomatyzowanego systemu.

W późniejszym terminie należałoby opracować wymagania taktyczno-techniczne na urządzenia i cały zautomatyzowany system, przeprowadzić wstępną weryfikację przyjętych koncepcji przy wykorzystaniu urządzeń adaptowanych lub modelowanych oraz rozpocząć prace wdrożeniowe.

Równoległe z pracami inwentaryzacyjnymi powinny być prowadzone studia i badania podstawowe dla wypracowania określonych metod badawczych i kryteriów oceny poszczególnych procesów dowodzenia i całego systemu.

Do najważniejszych zagadnień wymagających opracowania, a przydatnych i niezbędnych dla rozwiązywania problemów informacyjnych należy zaliczyć:

- opracowanie kryteriów podziału wojskowych informacji oraz dokonanie ich klasyfikacji;
- opracowanie kryteriów oceny i formalizacji informacji jakościowych np. szczegółowość, kompleksowość, aktualność, dokładność, wiarygodność, ważność, wartość, przydatność informacji itp;
- opracowanie kryteriów i systemu kodowania informacji dla potrzeb ich obiegu i maszynowego przetwarzania;
- dokonanie analizy języka wojskowego w aspekcie jego formalizacji i przystosowania do maszynowego przetwarzania;
- opracowanie kryteriów oceny możliwości człowieka i zespołów ludzkich oraz technicznych środków dowodzenia w procesie transformacji informacji;
- określenie kryteriów oceny i wypracowanie metod do przeprowadzenia analizy struktur organów dowodzenia oraz ich funkcjonalności i organizacji pracy;
- określenie kryteriów oceny i wypracowanie metod do przeprowadzenia analizy systemów informacyjnych;
- określenie kryteriów oceny dokumentacji bojowej w aspekcie ich formalizacji i przystosowania do maszynowego przetwarzania.

Organizacja i metody badań

Podjęmowane na taką skalę badania procesów dowodzenia wymagać będą wypracowania odpowiednich form organizacji pracy oraz stosowanych metod badawczych, zawczasu przemyślanych i ustalonych ale podatnych na pewne modyfikacje w czasie prowadzenia badań.

Tak obszerne, kompleksowe i skomplikowane badania nie mogą być przeprowadzone tylko przez wąskie grono określonych specjalistów, tym bardziej, że zamierza się je zrealizować w stosunkowo krótkim czasie. Dla uzyskania wiarygodnego materiału badawczego, sprawnego przebiegu badań oraz dla osiągnięcia użytkowych efektów prowadzonych prac, należałoby stworzyć zespół badawczy składający się z pracowników naukowych oraz oficerów z jednostek liniowych i instytucji wojskowych - przyszłych użytkowników modeli dowodzenia i innych wyników badań.

W zespole powinien być dokonany podział pracy. Mianowicie pracownicy z wojskowych i cywilnych placówek naukowych

przy współudziale oficerów z jednostek i instytucji wojskowych opracowują metodologię badań, przygotowują odpowiednie materiały - wzory dokumentów i programy badań, sprawują nadzór nad pracami i prowadzonymi przez oficerów z jednostek i instytucji oraz prowadzą badania podstawowe. Oficerowie z jednostek będą głównymi wykonawcami zadań pierwszego etapu - inwentaryzacji procesów informacyjnych oraz dokonują weryfikacji opracowanych modeli. Oficerowie z instytucji /organów/ nadrzędnych prowadzić będą wstępną weryfikację i analizę zinwentaryzowanych procesów informacyjnych, a po dokonaniu przez pracowników naukowych wszechstronnych analiz i opracowaniu zoptymalizowanych modeli dowodzenia /konwencjonalnego i zautomatyzowanego/, kierować będą weryfikacją tych modeli w wojskach.

Ogólne kierownictwo, nadzór i koordynowanie prac badawczych winno spoczywać w rękach jednej z instytucji centralnych, wyznaczonych przez Szefa Sztabu Generalnego, najbardziej zainteresowanej w rozwiązaniu tej problematyki. Instytucja ta powinna zapewnić warunki organizacyjne, kadrowe i materialne realizowanego przedsięwzięcia.

U podstaw koncepcji metodologicznych prowadzonych badań legło założenie, że wypracowane metody badań procesów informacyjnych /dowodzenia/ powinny mieć taką strukturę /charakter/, by mogły być wykorzystane do analogicznych przedsięwzięć na wszystkich szczeblach dowodzenia, w różnych rodzajach sił zbrojnych i rodzajach wojsk oraz w różnych dziedzinach działalności wojskowej, przy nieznacznych jedynie adaptacjach stosowanych metod i dokumentów.

Podstawą do prowadzenia badań procesów informacyjnych powinny być dane statystyczne. Jednak ze względu na ich brak trzeba zebrać dane szacunkowe oparte na długoletnim doświadczeniu i praktyce oficerów zajmujących odpowiednie stanowiska w badanych układach /organach, jednostkach/. Trzeba więc opracować dokumentację dla przeprowadzenia inwentaryzacji i analizy procesów informacyjnych oraz określić warunki i zakres badań. W załączonym projekcie instrukcji podaje się w jaki sposób dokonać inwentaryzacji procesów informacyjnych w zakresie dowodzenia wojskami w działaniach bojowych dywizji, to znaczy jak należy opisać treść oraz scharakteryzować liczbowo i wykreślić wszelkie procesy zachodzące w czasie dowodzenia wojskami.

poszczególnych szczebli i rodzajów wojsk w różnych rodzajach i formach działań bojowych dywizji.

Punktem wyjściowym do przeprowadzenia inwentaryzacji /w celu jednolitej interpretacji zachodzących procesów/ powinna być ustalona /aktualna, bojowa, ćwiczebna/ struktura organizacyjna dywizji i podległych jej jednostek wraz z typowym wzmocnieniem /wsparciem/ oraz ich organów dowodzenia, a także obowiązujące /regulaminowe, nakazane/ zasady prowadzenia walki i dowodzenia wojskami. Zatem przed rozpoczęciem prac trzeba sporządzić i uzgodnić z wykonawcami schematy strukturalno-organizacyjne rozpatrywanych układów, schematy typowego ich ugrupowania i działania oraz modele cybernetyczne technologii walki.

Dla sporządzenia spisu procesów informacyjnych oraz wykazanie powiązań tych procesów między sobą i z określonymi źródłami i ujściami informacji sporządzono tabelę powiązań informacji wchodzących i wychodzących oraz wewnętrznych procesów informacyjnych. Może ona również służyć do przeprowadzenia wstępnej analizy procesów informacyjnych.

Szczegółową charakterystykę poszczególnych informacji oraz opisy /algorytmy/ opracowywania i obiegu tych informacji podaje się w kartach ewidencyjnych informacji. Karty ewidencyjne są zasadniczymi dokumentami inwentaryzacyjnymi, gdyż zawarte w nich dane wszechstronnie charakteryzują informacje oraz dokonywane na nich operacje. W oparciu o dane z kart ewidencyjnych można wykonywać różnorodne analizy przekrojowe i statystyczne oraz operacje rachunkowe i logiczne.

Dla ułatwienia opracowania kart ewidencyjnych oraz uporządkowania informacji w pewne zbiory, a także dla opisywania i charakteryzowania tych informacji według jednolitych kryteriów, została opracowana wstępna klasyfikacja wojskowych informacji według kryteriów treści; przynależności, pochodzenia i przeznaczenia; zbierania, przekazywania i opracowania informacji oraz według kryterium właściwości informacji. Stosowane w tej klasyfikacji cyfrowe znaki w systemie dziesiętnym, można wykorzystać jako kody poszczególnych informacji oraz ich charakterystyk dla ułatwienia selekcji segregacji i opracowania zebranego materiału, a zwłaszcza przy wykorzystaniu maszyn.

Dla przeprowadzenia wstępnej analizy procesów informacyjnych na podstawie zebranego materiału należy również przygotować odpowiednie materiały. W załączonym projekcie wytycznych podaje się w jaki sposób dokonywać analizy i syntezy poszczególnych danych zebranych w czasie inwentaryzacji, określa się przekroje badań np. analiza: liczby kontaktów - źródeł i ujść danych; czasochłonności poszczególnych procesów; obciążenie osób funkcyjnych i organów dowodzenia; liczby, rodzaje i obciążenie kanałów informacyjnych /łączości/ itp. Wstępna analiza procesów informacyjnych umożliwi przeprowadzenie wstępnej weryfikacji opisanych procesów, a w szczególności dla określenia:

- jakimi informacjami winien dysponować dany organ dowodzenia /osoba funkcyjna/, które ograniczają jego działanie;
- jakimi informacjami winien dysponować dany organ dowodzenia dla określenia możliwości działania walczących stron;
- jakie metody winien stosować dany organ dowodzenia dla kierowania działaniami bojowymi /w zakresie podejmowania decyzji i jej realizacji oraz organizacji zbierania, przetwarzania i przekazywania informacji/;
- jakie informacje inicjujące i uzupełniające powinny wpłynąć dla podjęcia określonej decyzji;
- jakie informacje winny być wytwarzane dla podwładnych /wykonawców/ oraz dla przełożonych i współdziałających organów;

Po przeprowadzeniu wstępnej analizy i wstępnej weryfikacji procesów informacyjnych, można przystąpić do modelowania procesu dowodzenia ale już w wersji usprawniającej ten proces, bez zbędnego balastu informacji i zbędnych procesów informacyjnych komplikujących i utrudniających dowodzenie. Opracowane modele dowodzenia powinny być zweryfikowane na ćwiczeniach dowódczo-sztabowych i z wojskami, a w wypadku uzyskania pomyslnych rezultatów należy je stopniowo ale konsekwentnie wdrażać do codziennej praktyki.

Gdyby na tym etapie udało się sformalizować pewne procesy informacyjne oraz uzyskano by pomyslnie wyniki w zastosowaniu maszyn matematycznych do przetwarzania informacji, można będzie zweryfikować koncepcję a nawet zbudować model zautomatyzowanego systemu dowodzenia na szczeblach taktycznych do przeprowadzenia badań eksperymentalnych.

Przedstawione założenia badań procesów informacyjnych będą bazą do prowadzenia studiów i badań aktualnych procesów dowodzenia na szczeblach taktycznych wojsk lądowych. Mogą one posłużyć, po odpowiedniej adaptacji, do prowadzenia analogicznych przedsięwzięć na wyższych szczeblach dowodzenia wojsk lądowych, w rodzajach sił zbrojnych wojsk operacyjnych i OTK.

x

x x

Szczegółowe dane odnośnie przeprowadzenia inwentaryzacji i wstępnej analizy procesów informacyjnych na szczeblach taktycznych zawarte są w załączonych dokumentach:

- Karta ewidencyjna informacji;
- Instrukcja do przeprowadzenia inwentaryzacji procesów informacyjnych na szczeblach taktycznych;
- Wytyczne do przeprowadzenia wstępnej analizy i syntezy zinwentaryzowanych procesów informacyjnych na szczeblach taktycznych.

Nazwa organu /osoby funkcyjnej/

KARTA EWIDENCYJNA INFORMACJI NR .....

Natarcie, obrona^x

1. Informacja wchodząca, wychodząca^x

2. Nazwa informacji

3. Ogólna treść informacji

Wzór lub opis obowiązujący - załącznik nr .....

Wzór lub opis proponowany - załącznik nr .....

4. Charakterystyka informacji:

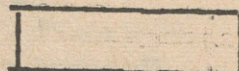
4.1. Forma i objętość informacji

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba znaków	Liczba słów, grup	Liczba stron, ark.	Wymiary format
1	Telegram - tekst ^x				
2	Fonogram - taśma ^x				
3	Maszynopis-pismo ręczne ^x				
4	Telekopia-rotograf ^x				
5	Mapa - szkic ^x				
6	Ustnie-rozmowa ^x				
7					
8					

Uwagi:

x Niepotrzebne skreślić

4.2. Częstotliwość zbierania, opracowania i przekazywania informacji

Lp.	Wyszczególnienie	Ciągłe	Doraźnie	Na godz.	Na dobe	Co ile dni	Uwagi /pora doby-godz./
1	Przekazywanie -przyjmowanie ^x						
2	Kodowanie - rozkodowanie ^x						
3	Utrwalanie						
4	Opracowanie						
5	Gromadzenie						
6							
7							
8							

Uwagi:

^x Niepotrzebne skreślić

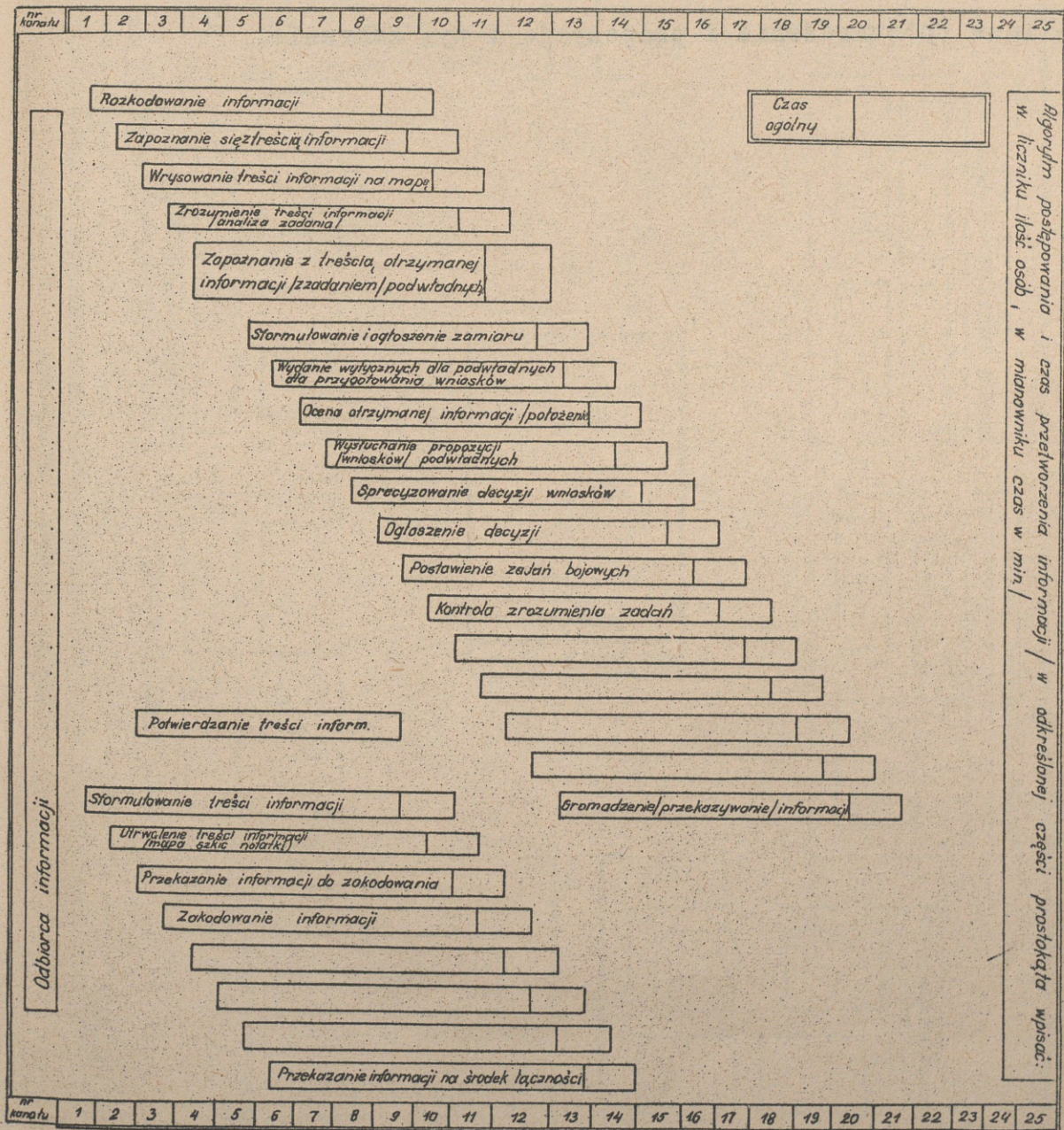

Uwagi, w których należy uwzględni:

- dla kogo lub do czego informacja jest przeznaczona;
- nazwa i liczba adresów bezpośrednich i pośrednich;
- pośrednie ogniwa przetwarzające i wykorzystujące przekazaną informację;
- własne spostrzeżenia i propozycje w tym zakresie.

ALGORYTM PRZETWORZENIA INFORMACJI

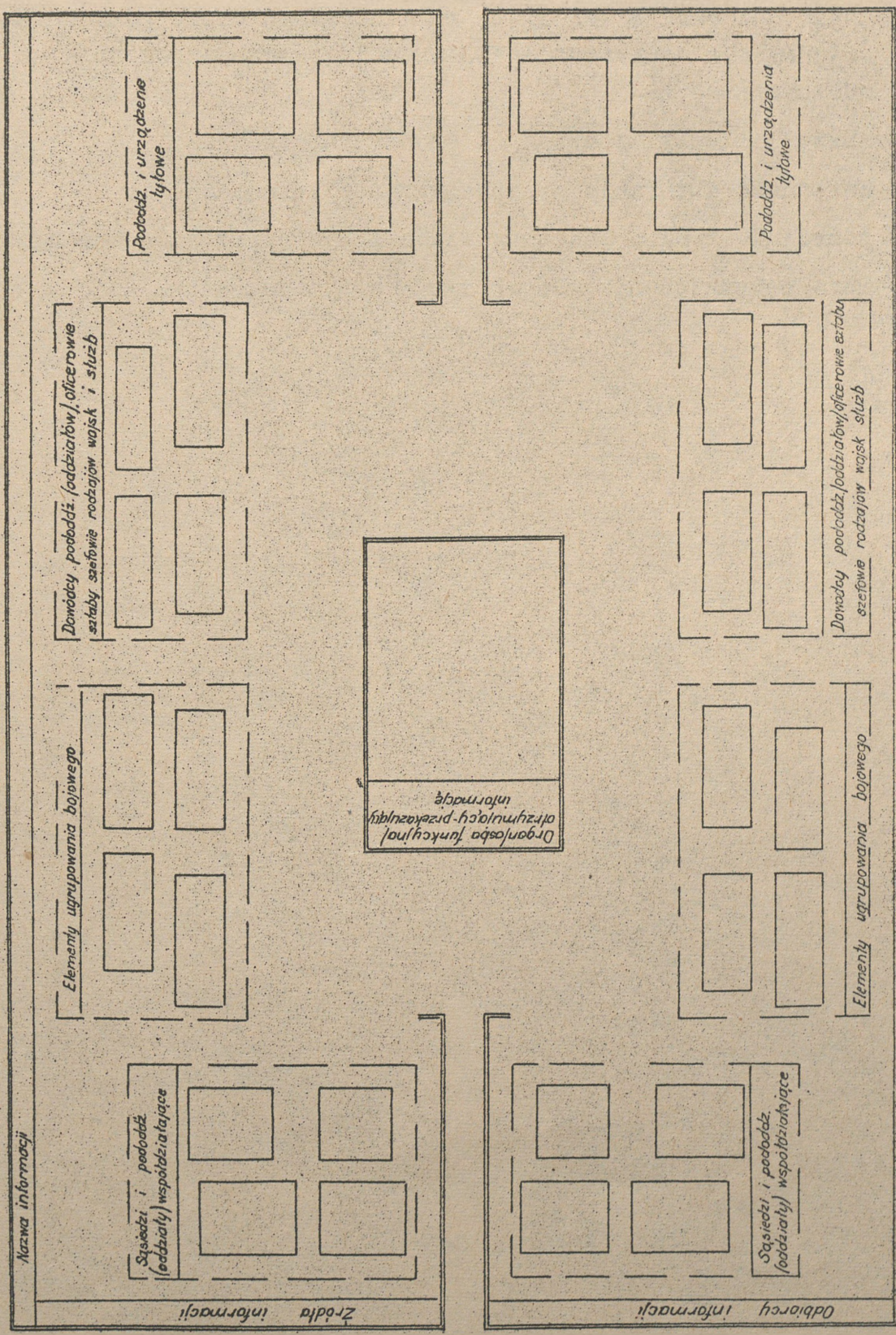
Źródło informacji /nadawca/																									
Nazwa informacji																									
Kanały przekazania informacji																									
nr kanału	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Kolejni odbiorcy informacji /adresaci - jeżeli informacja jest przekazywana																								

Uwagi, w których należy uwzględnić:

- nazwę i liczbę organów, osób funkcyjnych i urzędzeń biorących udział w opracowaniu informacji;
- współpracujące osoby funkcyjne i organa oraz niezbędne dane do opracowania informacji;
- dla kogo lub do czego informacja jest przeznaczona;
- inne spostrzeżenia i propozycje w tym zakresie.

Uwagi, w których należy uwzględnić:

- jakie informacje wchodzące musi otrzymać organ /osoba funkcyjna/ dla wypracowania informacji, które przekazuje do odbiorców;
- nazwy i liczby pierwotnych źródeł informacji;
- kolejność zbierania /przekazywania/ informacji;
- pośrednie ogniwa przetwarzające i wykorzystujące informacje;
- inne spostrzeżenia i propozycje w tym zakresie.

8. Adnotacje formalne

8.1. Organ /osoba funkcyjna/ wypełniający kartę

8.1.1. Stopień, nazwisko, imię i podpis wypełniającego kartę.

8.1.2. Stanowisko i przydział służbowy wypełniającego kartę.

8.1.3. Adres i numer telefonu wypełniającego kartę.

8.2. Adnotacje bezpośredniego przełożonego.

8.3. Adnotacje organu nadrzędnego w OW.

8.4. Adnotacje organu zwierzchniego IC MON.

8.5. Uwagi i wnioski

I N S T R U K C J A

do przeprowadzenia inwentaryzacji procesów informacyjnych na szczeblach taktycznych.

1. Inwentaryzacja procesów informacyjnych na szczeblach taktycznych ukońduje się dla prowadzenia badań, nad usprawnieniem dowodzenia oraz dla opracowania koncepcji zautomatyzowania systemów dowodzenia.
2. Inwentaryzacja obejmuje całokształt procesów informacyjnych zachodzących w czasie przegrupowania, organizacji i prowadzenia natarcia /pościg, bój spotkaniowy, forsowanie przeszkód wodnych/ oraz w czasie organizacji i prowadzenia obrony na szczeblach taktycznych. Inwentaryzacji podlegają wszystkie procesy informacyjne zachodzące w rodzajach wojsk, wojskach specjalnych i służbach na szczeblach taktycznych wojsk lądowych.

3. Podstawą do inwentaryzacji procesów informacyjnych powinna być:

3.1. Obowiązująca /przyjęta/ struktura organizacyjna:

- dywizji zmechanizowanej /zał. nr 1/;
- dywizji pancерnej /zał. nr 2/;
- pułku zmechanizowanego /zał. nr 3/;
- pułku czołgów /zał. nr 4/;
- batalionu piechoty i kp /zał. nr 5/.

Należy również uwzględnić przydzielone czasowo do dywizji, pułku, batalionu, kompanii oddziały i pododdziały przełożonego.

3.2. Typowe elementy ugrupowania bojowego, które są organizowane w:

- dywizji zmechanizowanej /zał. nr 6/;
- dywizji pancерnej /zał. nr 7/;
- pułku zmechanizowanym /zał. nr 8/;
- pułku czołgów /zał. nr 9/;
- batalionie piechoty /zał. nr 10/;
- batalionie czołgów /zał. nr 11/;
- kompanii piechoty /zał. nr 12/;
- kompanii czołgów /zał. nr 13/.

- 3.3. Dotychczasowy /regulaminowy i stosowany/ system dowodzenia.
4. Inwentaryzacja procesów informacyjnych dotyczy treści i charakterystyki procesów informacyjnych oraz algorytmu /opisu czynności/ obiegu i opracowania informacji - zał. nr 14.
5. Dla ułatwienia opracowania kart ewidencyjnych informacji oraz uporządkowania zebranych danych w pewne zbiory, umożliwiające prowadzenie badań całokształtu problematyki dowodzenia /struktury, systemy itp/ należy kierować się wstępną klasyfikacją wojskowych informacji według kryterium:
  - treść informacji /zał. nr 15/;
  - przynależność, pochodzenie i przeznaczenie informacji /zał. nr 16/;
  - obiegu informacji /zał. nr 17/;
  - właściwości informacji /zał. nr 18/.
6. Dla ułatwienia zebrania a następnie przeanalizowania procedury obiegu informacji należy się kierować ramowymi /lub bardziej szczegółowymi/ tabelami powiązań informacji wchodzących, wychodzących oraz wewnętrznych procesów informacyjnych.
7. Podane w załącznikach klasyfikacyjnych kody /indeksy/ należy wpisać do odpowiednich rubryk obok opisu. Ułatwi to opracowanie /sortowanie, zliczanie, analizę/ zebranego materiału, zwłaszcza podczas wykorzystania maszyn.
8. Sposób wypełnienia karty ewidencyjnej informacji wg poszczególnych punktów:
  - 1/ informacja wchodząca, wychodząca - jeśli informacja jest wchodząca do danego organu /osoby funkcyjnej/, należy skreślić "wychodząca" i odwrotnie;
  - 2/ nazwa informacji - według załącznika nr 15. W wypadku konieczności bardziej szczegółowego opisanie /nazwania/ informacji można dokonać dalszego jej podziału;
  - 3/ podać ogólną treść informacji - szczegółowo opisać w załączniku lub załączyć przykładowy oryginał;
  - 4.1, 4.2/ w miarę możliwości wpisać wielkości w oparciu o dane statystyczne lub dane szacunkowe;
  - 5/ kanały i czas przekazania informacji:
    - źródło informacji - wpisać organ lub osobę funkcyj-

ną wysyłającą informacje;

- nazwa informacji - wpisać nazwę informacji jak w punkcie 2;
- czas w minutach - wpisać czas w minutach przekazania informacji w oparciu o dane statystyczne lub dane szacunkowe;
- odbiorcy informacji - w podanych prostokątach napisać nazwę organu lub osoby funkcyjnej, do którego informacja jest przesyłana. Jeżeli informacja jest przekazywana do kilku organów lub osób funkcyjnych, ich nazwy wpisać do prostokątów.

Przekazanie informacji odbiorcy:

- połączyć odpowiedni numer kanału przekazania informacji linią prostą z prostokątem, w którym uprzednio wpisano odbiorcę i zakończyć strzałką. W wypadku gdy informacja jest przekazywana do kilku odbiorców, należy połączyć liniami prostymi odpowiednie numery kanałów przekazania informacji z prostokątami, w których uprzednio zostali oni wpisani.

Jeżeli informacja może być przekazana odbiorcy /odbiorcom/ kilkoma kanałami, to należy wszystkie możliwe sposoby pokazać, łącząc odpowiednie numery kanałów strzałkami /kolorem czarnym/ z prostokątem /prostokątami/, w których uprzednio umieszczono nazwę organu lub osoby funkcyjnej. Podstawowy /najczęściej stosowany/ kanał przekazania informacji należy rysować kolorem czerwonym.

6/ Algorytm przetwarzania informacji:

- źródło informacji wpisać organ lub osobę funkcyjną wysyłającą informacje;
- nazwa informacji - wpisać nazwę informacji - jak w punkcie 2;
- odbiorca informacji - wpisać nazwę organu lub osoby funkcyjnej, która dokonuje przetwarzania informacji;
- czas ogólny - w określonej części prostokąta /wykreślonego podwójną linią/ podać ogólny czas /w nim/ przetwarzania informacji;
- kolejną odbiorcy informacji - w prostokątach wpisać nazwę organu lub osoby funkcyjnej, do której informacja po przetworzeniu jest przekazana;
- nr kanału - jest to odpowiedni numer kanału przekazania informacji.

Otrzymanie informacji przez organ lub osobę funkcyjną, które dokonują jej przetwarzania, pokazać przez połączenie linią źródła informacji odpowiednich numerów kanałów przekazywania informacji z odbiorcą. Algorytm przetwarzania informacji uwidocznić przez połączenie liniami odpowiednich prostokątów, w których wypisywane są poszczególne kroki algorytmu. W wypadku braku kroku /kroków/ w podanym algorytmie należy jego /ich/ treść wpisać w wolnych prostokątach oraz połączyć linią poprzedni i następny krok.

W określonych częściach prostokątów /kroków/ wpisać w liczniku ilość osób biorących udział w danym kroku, a w mianowniku łączny czas jego trwania /min./.

Jeżeli przetworzona informacja jest przekazywana do innych organów lub osób funkcyjnych, to nazwy tych odbiorców wpisać w prostokątach /kolejni odbiorcy informacji/ i połączyć linią odpowiedni numer kanału przekazania informacji z odpowiednim prostokątem.

7/ Schemat obiegu informacji

Blukowy schemat obiegu informacji odzwierciedla przepływ informacji oraz układ funkcjonalny danego procesu informacyjnego.

Obieg informacji należy uwidocznić przez łączenie liniami odpowiednich prostokątów /źródła informacji/, w których uprzednio wpisać nazwę organu lub osoby funkcyjnej, z organem /osobą funkcyjną/ odbierającym informacje. Informacje przesyłaną do odbiorcy pokazać przez łączenie liniami organu /osoby funkcyjnej/ przekazującego informację z odpowiednimi prostokątami /w których uprzednio wpisać nazwę organu lub osoby funkcyjnej otrzymującej informację /odbiorcy informacji/.

Jeżeli informacja przekazywana z organu /osoby funkcyjnej/ do odbiorców informacji jest wynikiem przetworzenia kilku informacji uzyskanych z poszczególnych źródeł, to należy te źródła informacji /prostokąty, w których uprzednio wpisano nazwę/ połączyć liniami z organem /osobą funkcyjną/. Nazwę i treść uzyskiwanych informacji należy podać w uwagach punktu 7 karty ewidencyjnej informacji.

8/ Wypełnia się po zakończeniu inwentaryzacji informacji na danym szczeblu.

- 9/ W celu uchwycenia i uporządkowania całości zagadnień związanych z problematyką transmisji informacji w okresie organizacji i prowadzenia walki na szczeblach taktycznych, należy opracować graf sieciowy odzwierciedlający przebieg procesów informacyjnych w czasie wypracowania decyzji przez dowódcę /szefa/ oraz w etapie organizacji walki na danym szczeblu. Grafy sieciowe powinny odzwierciedlać opracowanie i obieg informacji w czasie, z wykazaniem wzajemnych zależności i powiązań elementów procesu informacyjnego.
- 10/ Inwentaryzacji procesów informacyjnych powinni dokonać najbardziej doświadczeni oficerowie z jednej dywizji, pod kierownictwem przełożonych z OW.

Wykaz załączników

1. Struktura organizacyjna DZ.
2. Struktura organizacyjna DPanc.
3. Struktura organizacyjna pz.
4. Struktura organizacyjna pcz.
5. Struktura organizacyjna bp i kp.
6. Schemat ugrupowania DZ w natarciu.
7. Schemat ugrupowania DPanc w natarciu.
8. Schemat ugrupowania pz w natarciu.
9. Schemat ugrupowania pcz w natarciu.
10. Schemat ugrupowania bp w natarciu.
11. Schemat ugrupowania bcz w natarciu.
12. Schemat ugrupowania kp w natarciu.
13. Schemat ugrupowania kcz w natarciu.
14. Cybernetyczny model działań bojowych.
15. Wstępna klasyfikacja wojskowych informacji według kryterium treści - funkcjonalnego charakteru informacji.
16. Wstępna klasyfikacja wojskowych informacji według kryterium przynależności, pochodzenie i przeznaczenie.
17. Wstępna klasyfikacja wojskowych informacji wg kryterium obiegu informacji.
18. Wstępna klasyfikacja wojskowych informacji wg kryterium właściwości informacji.
19. Tabela powiązań informacji wchodzących i wychodzących oraz wewnętrznych procesów informacyjnych.

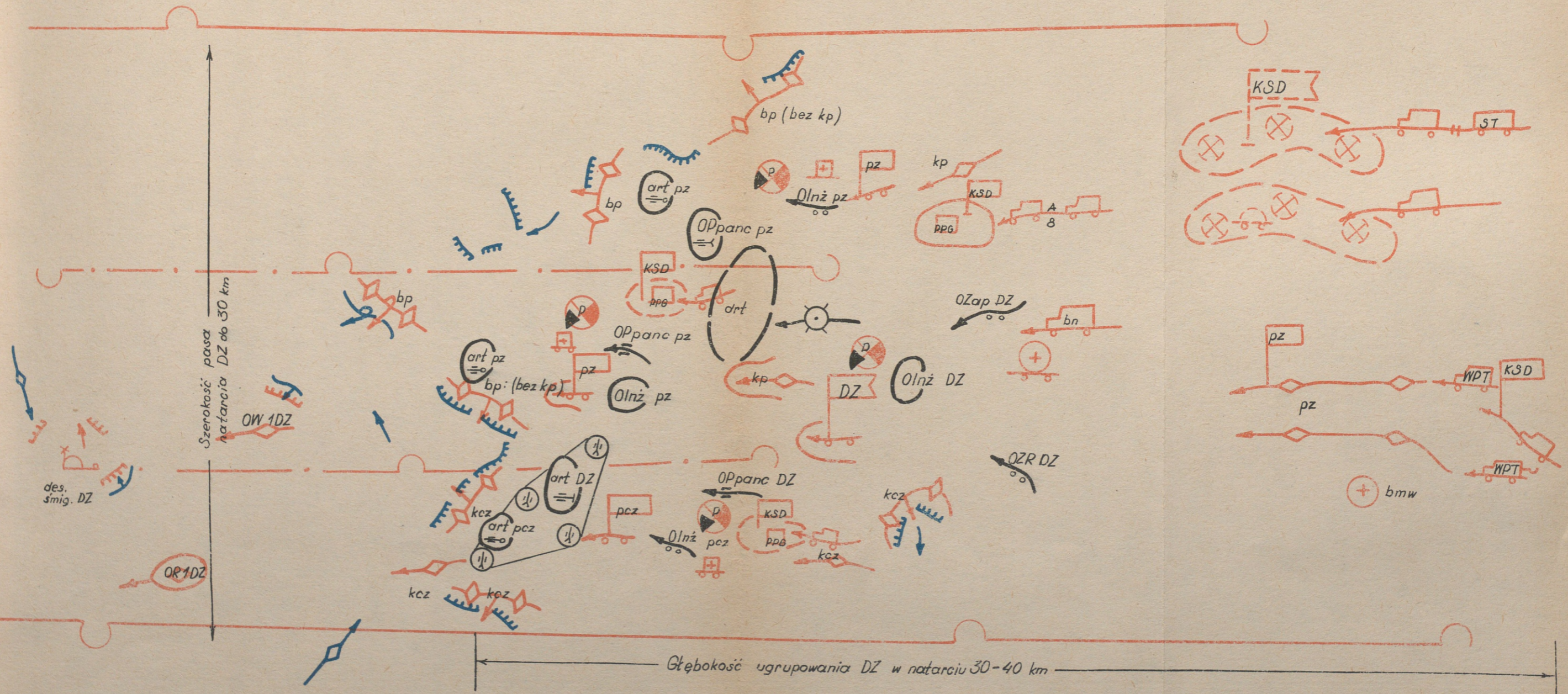

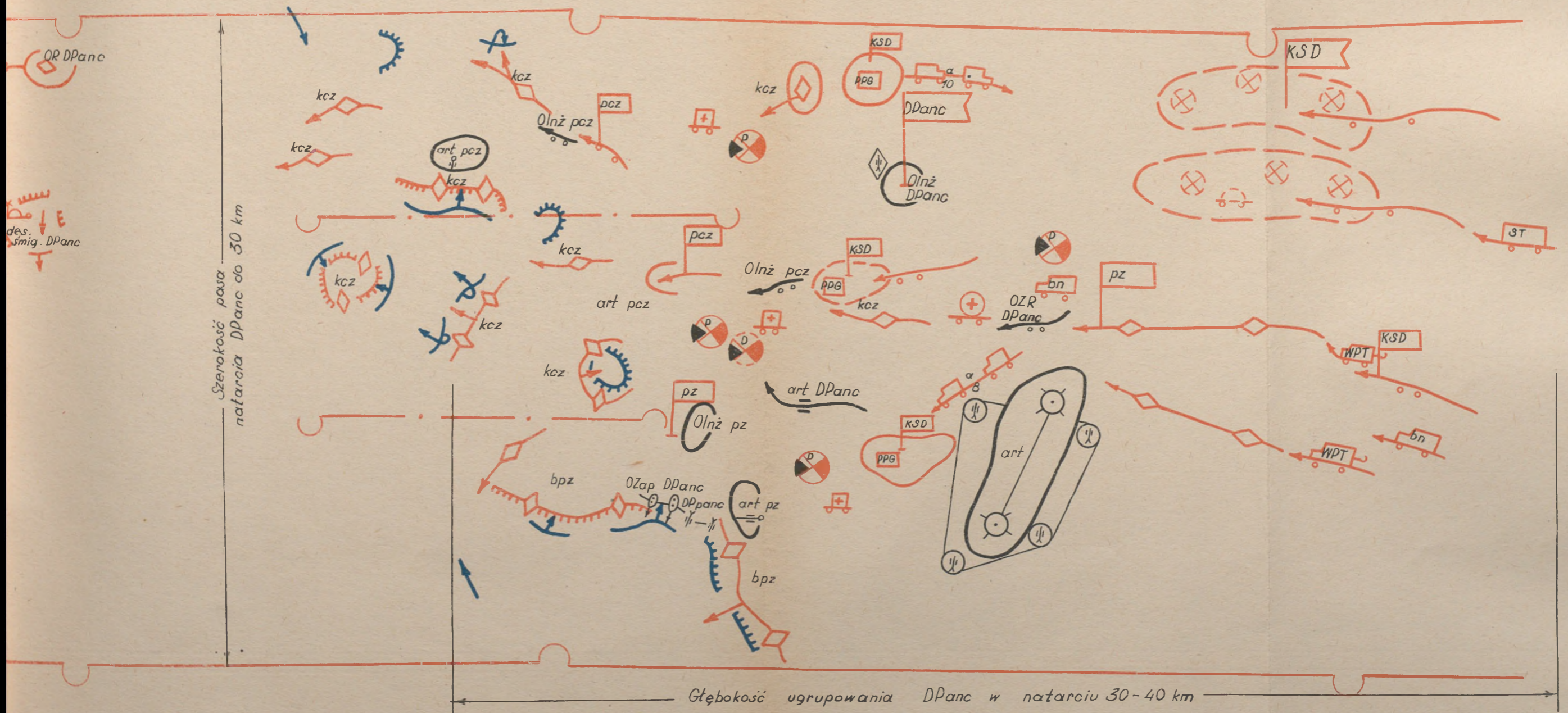

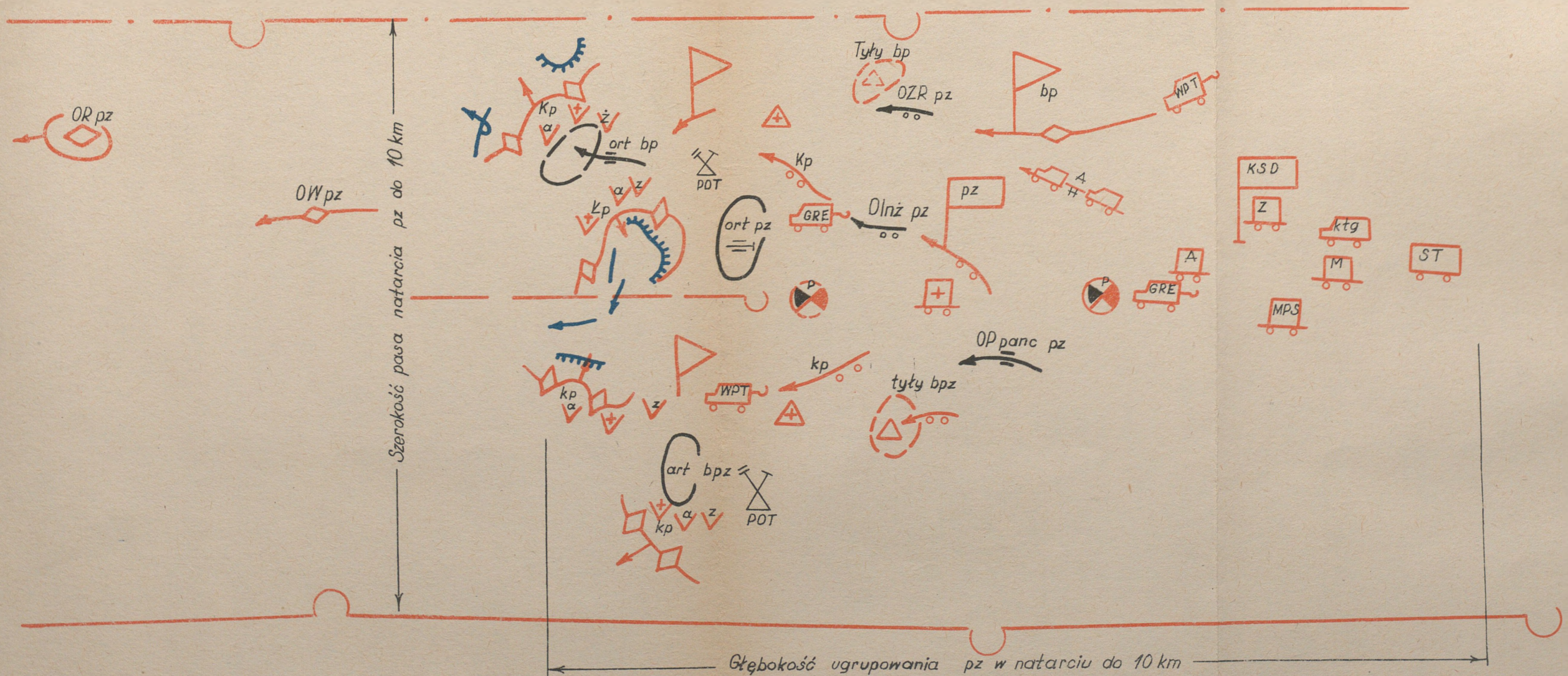
Schemat ugrupowania DZ w natarciu

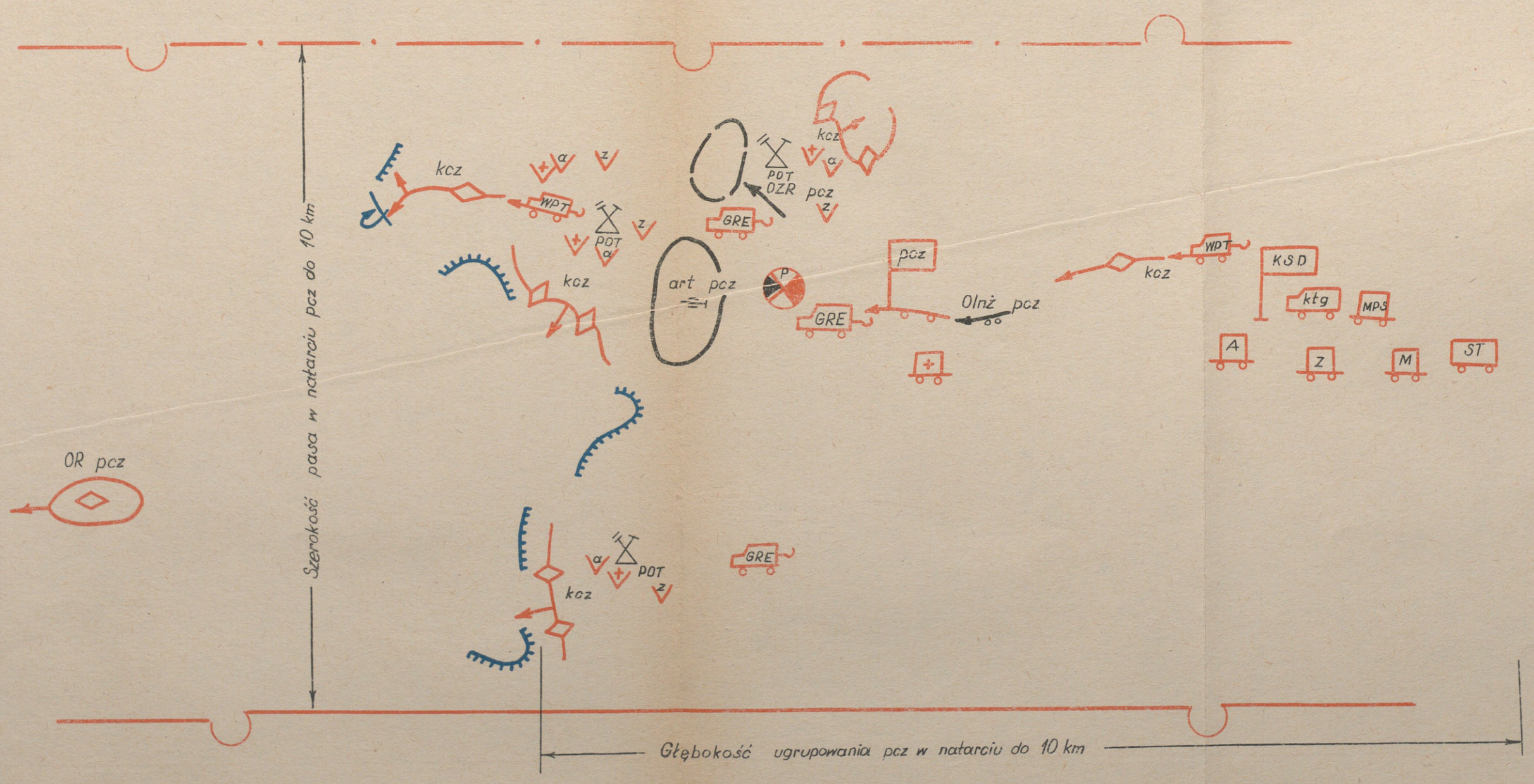
Schemat ugrupowania DPanc w natarciu

Schemat ugrupowania pz w natarciu

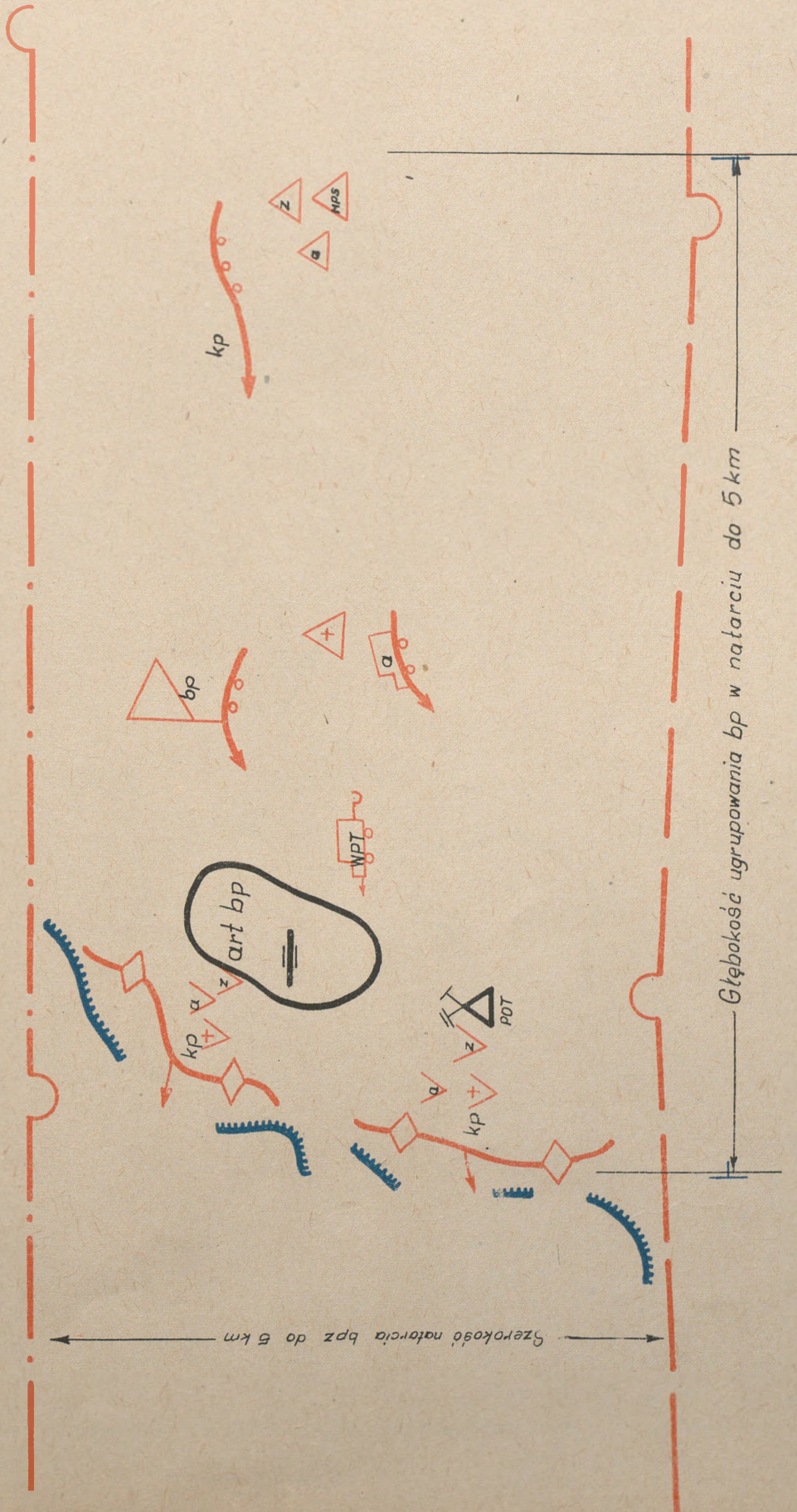

Schemat ugrupowania pcz w natarciu

SCHEMAT UGRUPOWANIA bp W NATARCII

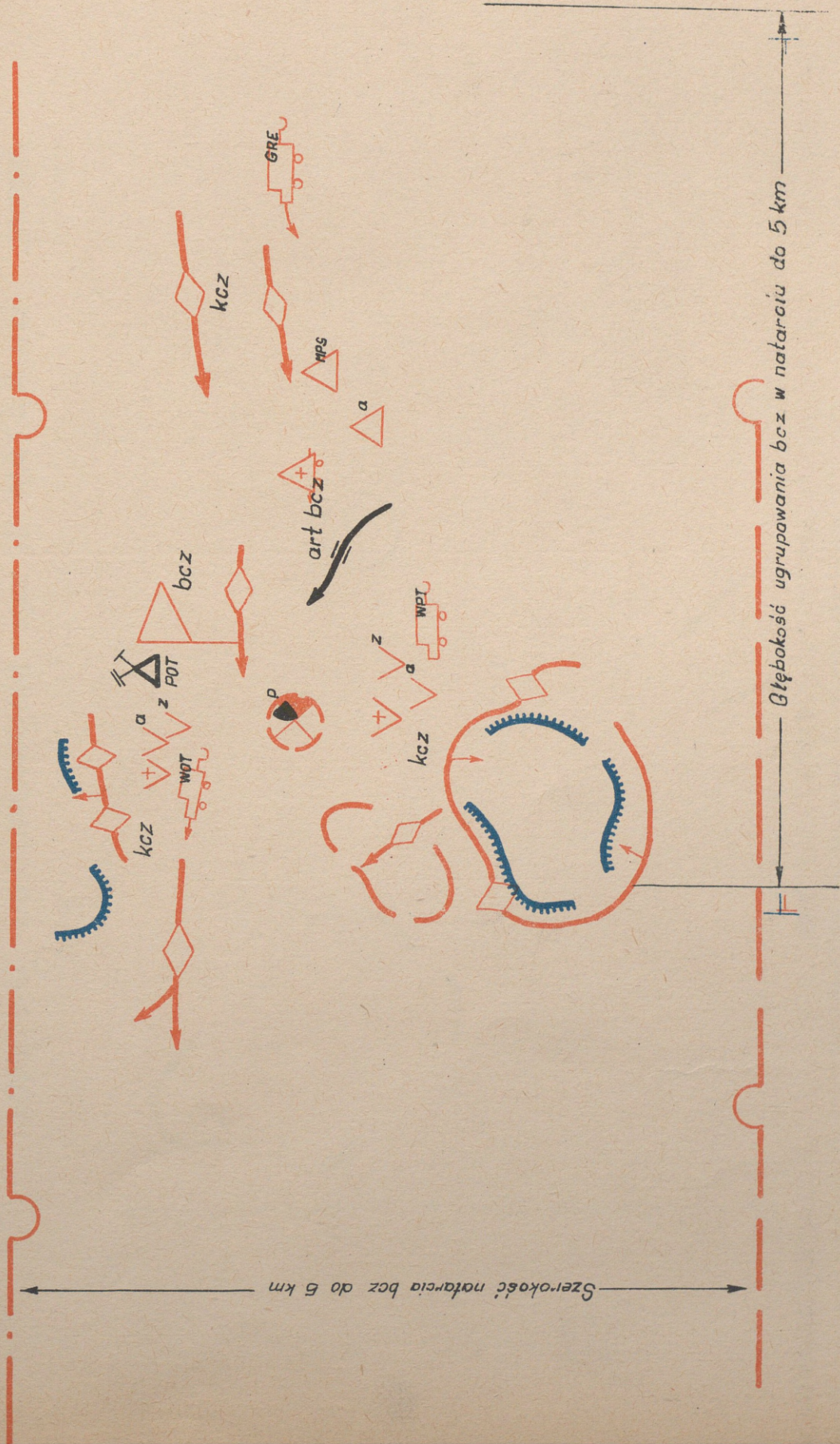
Egz. Nr. ....
Nr. k.s. 02689/w.m.

SCHEMAT UGRUPOWANIA bcz W NATARCIU

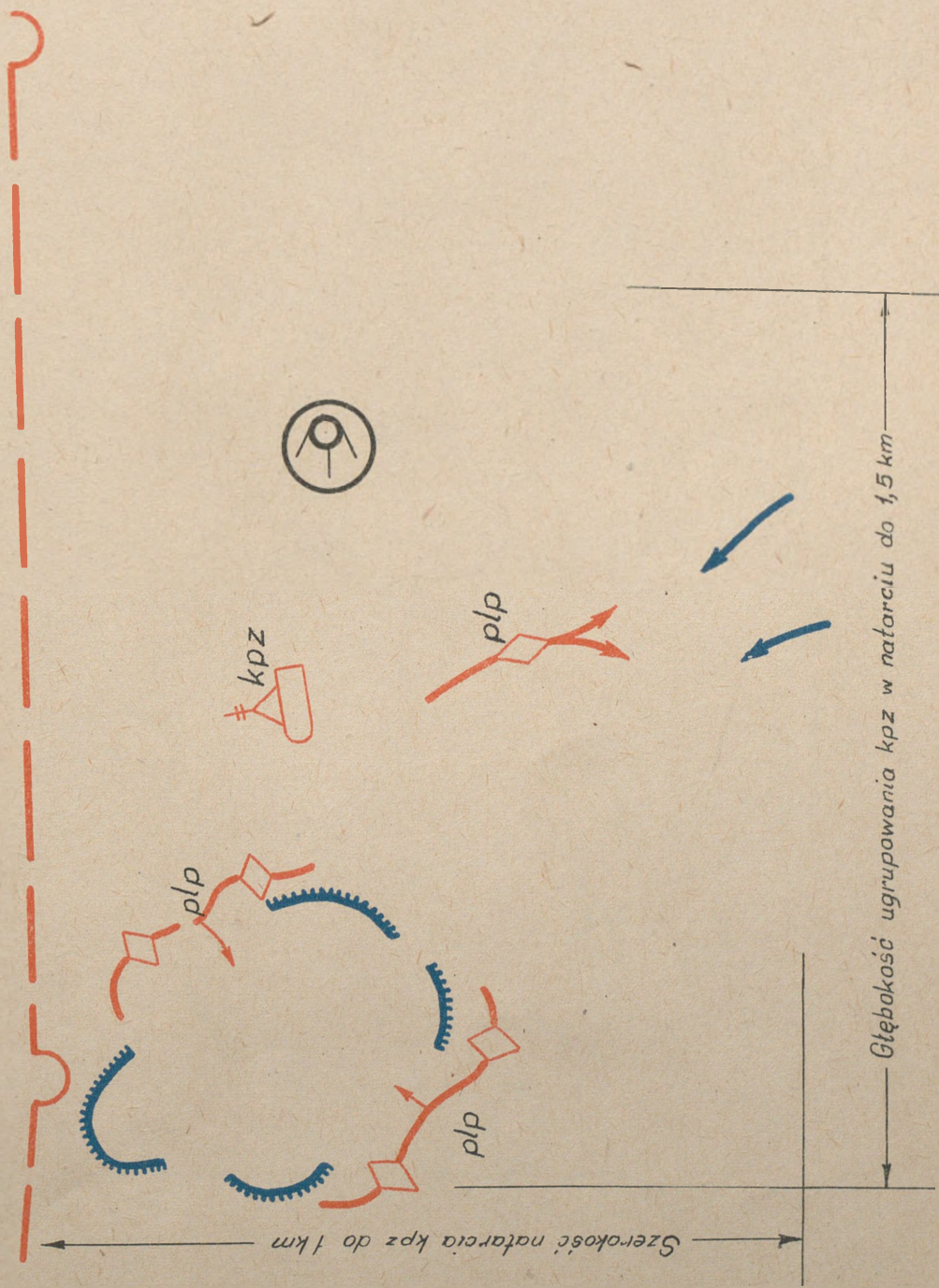

Egz. Nr. ....
Nr. ks. 02689/w.w.

SCHEMAT UGRUPOWANIA kpz W NATARCIU

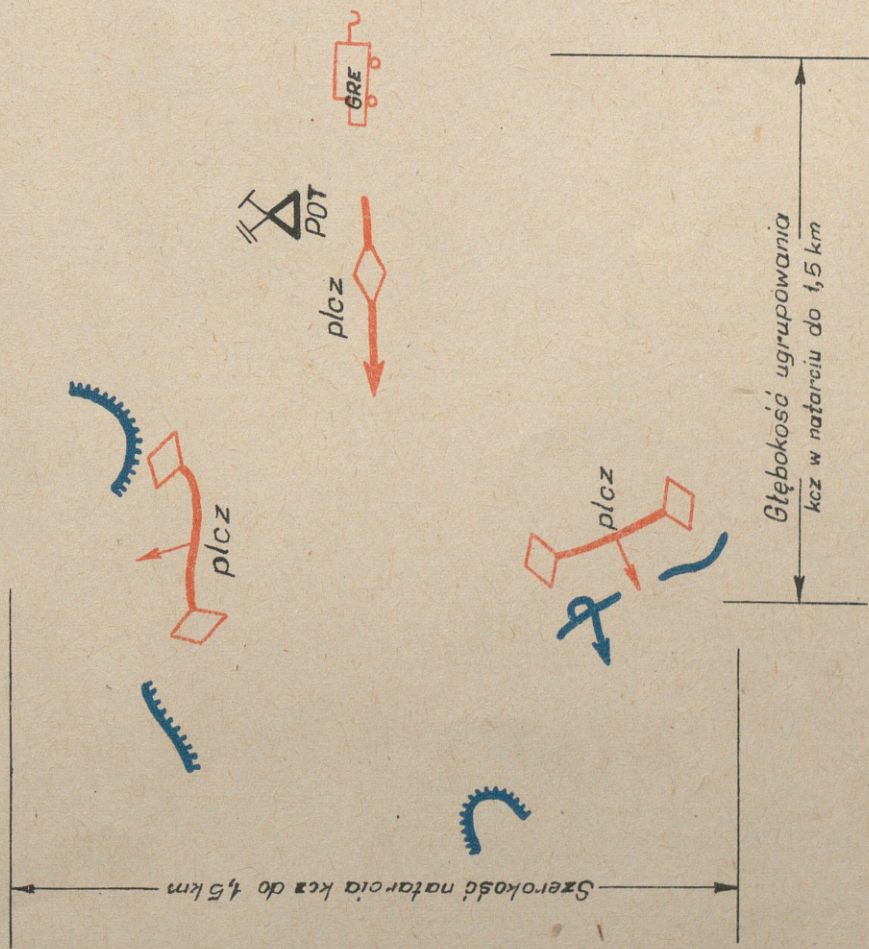
Egz. Nr.....
Nr ks. 02680/W.W.

Zat. nr 13

SCHEMAT UGRUPOWANIA KCZ W NATARCIU

Egz. Nr. ....
Nr ks. 02680/WW

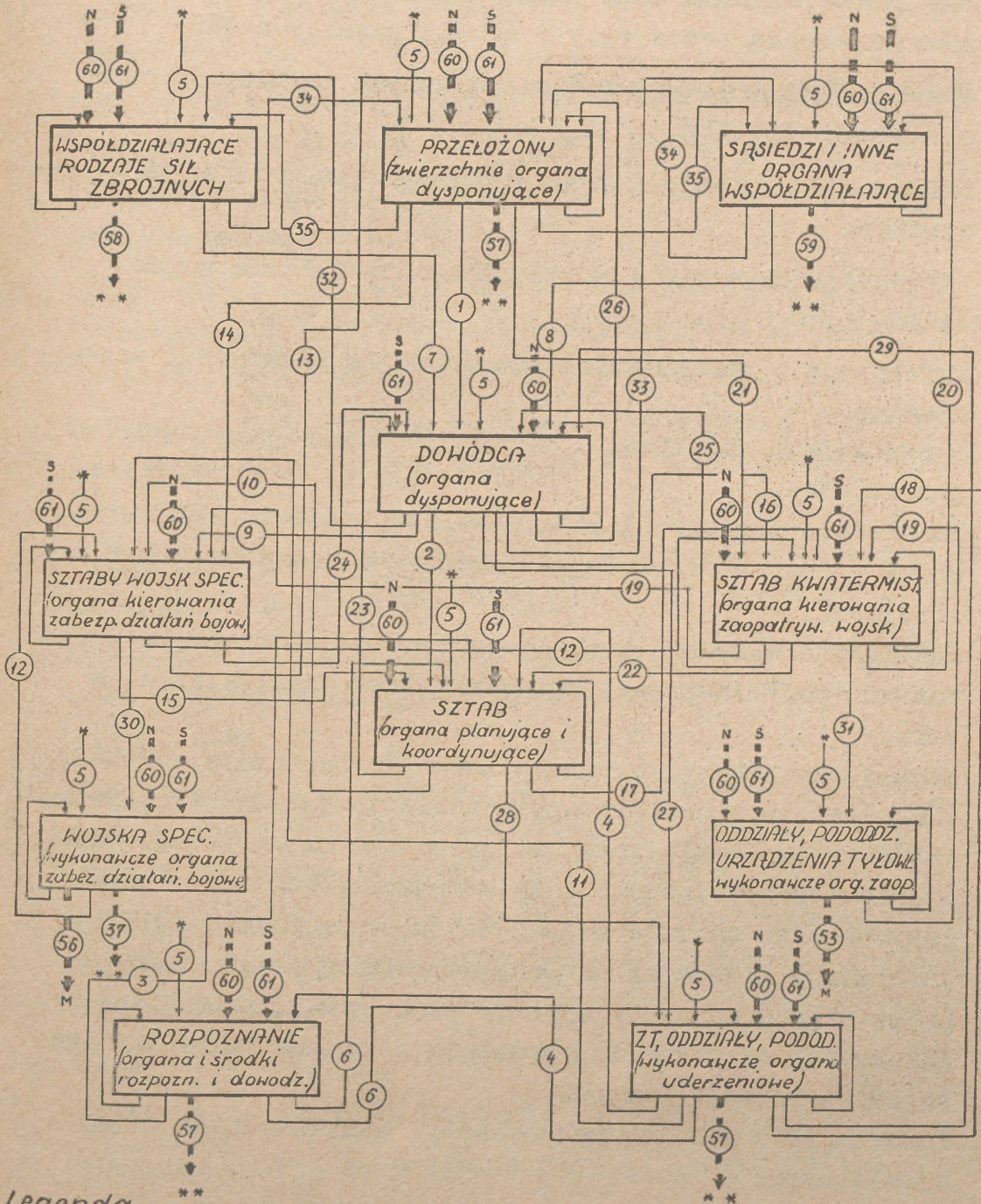

Wykonano 60 egz.
Egz. Nr. 1-65 Kone. Tajna
Egz. Nr. 46-60 Bibli. Tajna
Oprac. ppłk PIOTRÓŃSKI

CYBERNETYCZNY MODEL DZIAŁAŃ BOJOWYCH

Załącznik nr 17

(obieg informacji)

Legenda

1. - numery i kierunki strumieni (kanałów) informacyjnych
2. - strumień informacyjny oddziaływiający na wszystkie organa dowodzenia i jednostki
3. - strumień zasileniowy (oddziaływanie fizyczne wojsk własnych na przeciwnika)
4. - strumień zasileniowy (oddziaływanie fizyczne przeciwnika na wojska własne)
5. - strumień zasileniowy (oddziaływanie środowiska na wojska własne i przeciwnika)
6. - strumień zasileniowy (fizyczne środki walki wojsk własnych)

WYKAZ STRUMIENI INFORMACYJNYCH

A/ Strumienie /kanały/ informacyjne:

1. Zadanie do działań oraz informacje o możliwościach ich zabezpieczenia przez siły i środki przełożonego.
2. Wytyczne odnośnie przygotowania danych do decyzji oraz planowanie działań.
3. Informacje o stanie i możliwościach działania wojsk przeciwnika.
4. Informacje o stanie i możliwościach działania wojsk własnych.
5. Informacje o warunkach działania wojsk własnych i przeciwnika.
6. Informacje o obiektach i działaniu wojsk własnych i przeciwnika.
7. Informacje o stanie i możliwościach wsparcia działań wojsk przez współdziałające jednostki rodzajów sił i zbrojnych.
8. Informacje o stanie i możliwościach współdziałania w wykonaniu zadania przez sąsiadów i inne współdziałające siły.
9. Zadania do zabezpieczenia działań /rozpoznania, OPBMar, OPL, ubezpieczenia, zabezpieczenia inżynieryjnego, maskowania, przeciwdziałania radioelektronicznego, zabezpieczenia topograficznego i hydrometeorologicznego/ przez poszczególne rodzaje wojsk, wojska specjalne i służby.
10. Informacje niezbędne do podjęcia decyzji i planowania przez organa rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służby.
11. Informacje o stanie i potrzebach zabezpieczenia działań bojowych rodzajów wojsk.
12. Informacje o stanie, potrzebach i możliwościach wojsk specjalnych i służb.
13. Informacje o stanie zabezpieczenia działań wojsk oraz o potrzebach wzmocnienia i wsparcia siłami przełożonego.
14. Zadania i informacje o możliwościach zabezpieczenia działań siłami i środkami przełożonego.
15. Informacje o stanie i możliwościach zabezpieczenia działań przez poszczególne rodzaje wojsk, wojska specjalne i służby.

16. Zadania do kwatermistrzowskiego zabezpieczenia działań /materiałowego, technicznego i medycznego/ przez tyłowe organa i siły.
17. Informacje niezbędne do podjęcia decyzji i planowania przez organa tyłowe.
18. Informacje o stanie i potrzebach kwatermistrzowskiego zabezpieczenia działań w rodzajach wojsk.
19. Informacje o stanie, potrzebach i możliwościach kwatermistrzowskich organów i sił.
20. Informacje o stanie kwatermistrzowskiego zabezpieczenia działań wojsk oraz potrzebach wzmocnienia i uzupełnienia przez tyłowe organa i siły przełożonego.
21. Zadania i informacje o możliwościach kwatermistrzowskiego zabezpieczenia działań wojsk siłami i środkami przełożonego.
22. Informacje o stanie i możliwościach kwatermistrzowskiego zabezpieczenia działań wojsk przez tyłowe organa i siły.
23. Przedstawienie niezbędnych informacji do podjęcia decyzji oraz sporządzenie i przedstawienie planu działania do zatwierdzenia.
24. Sporządzenie i przedstawienie do zatwierdzenia planów zabezpieczenia działań wojsk przez poszczególne organa rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb.
25. Sporządzenie i przedstawienie do zatwierdzenia planów kwatermistrzowskiego zabezpieczenia działań wojsk przez poszczególne organa i służby tyłowe.
26. Meldowanie decyzji przełożonemu.
27. Postawienie zadań do działań.
28. Inne informacje do podjęcia decyzji i opracowania planu działania przez podwładnych.
29. Meldowanie decyzji przez podwładnych.
30. Postawienie zadań i organizowanie zabezpieczenia działań przez poszczególne rodzaje wojsk, wojska specjalne i służby.

31. Postawienie zadań i organizowanie kwatermistrzowskiego zabezpieczenia działań przez poszczególne organa i służby tyłowe.
32. Uzgodnienie współdziałania ze wspierającymi siłami i środkami sił zbrojnych.
33. Uzgodnienie współdziałania z sąsiadami i innymi współdziałającymi organami i siłami.
34. Informacje o potrzebach i możliwościach wsparcia i współdziałania sił i środków rodzajów sił zbrojnych i sąsiadów.
35. Zadania i informacje odnośnie wsparcia i współdziałania sił i środków rodzajów ~~sił~~ zbrojnych i sąsiadów.

B/ Strumienie /kanały/ zasileniowe /wpływające na procesy informacyjne/:

51. Środki fizyczne niezbędne do działań wojsk specjalnych przekazywane przez organa zwierzchnie.
52. Środki fizyczne niezbędne do działań jednostek tyłowych przekazywane przez organa zwierzchnie.
53. Środki fizyczne niezbędne do działań rodzajów wojsk i wojska specjalne przekazywane przez organa kwatermistrzowskie i służby techniczne.
54. Środki fizyczne niezbędne do działań wojsk specjalnych przekazywane przez organa kwatermistrzowskie i służby techniczne.
55. Środki fizyczne niezbędne do działania jednostek tyłowych przekazywane przez rodzaje wojsk i wojska specjalne oraz ich działanie na korzyść jednostek i organów tyłowych.
56. Środki fizyczne i działanie niezbędne do działania rodzajów wojsk ^{wojsk} specjalnych i służb przekazywane przez inne rodzaje wojsk i wojska specjalne.
57. ^{Oddziaływanie} Środki fizyczne wojsk własnych na przeciwnika.
58. ^{Oddziaływanie} Środki fizyczne rodzajów sił zbrojnych na przeciwnika.

59. Oddziaływanie fizyczne sąsiadów i innych organów współdziałających na przeciwnika.
60. Oddziaływanie fizyczne przeciwnika na wojska własne.
61. Oddziaływanie środowiska na wojska własne i przeciwnika.

WSTĘPNA KLASYFIKACJA WOJSKOWYCH INFORMACJI

według kryterium treści - funkcjonalnego charakteru informacji

1. INFORMACJE ORGANIZACYJNO-BOJOWE

1.1. Dotyczące przedsięwzięć organizacji działań bojowych.

1.1.1. Wytyczne, polecenia, zarządzenia przygotowawcze dla osób funkcyjnych, organów dowodzenia, jednostek, elementów ugrupowania bojowego itp.

1.1.2. Wytyczne, polecenia, zadania do przygotowania propozycji użycia wojsk i zabezpieczenia działań, opracowania planów, rozkazów, zarządzeń, meldunków i innych dokumentów, przedsięwzięć.

1.2. Dotyczące przedsięwzięć organizacji dowodzenia

1.2.1. Dane odnośnie struktury systemu dowodzenia, możliwości i potrzeb zapewnienia dowodzenia elementami ugrupowania bojowego oraz kierowania techniką bojową i innymi przedsięwzięciami.

1.2.2. Dane odnośnie organizacji, rozmieszczenia i przesunięcia punktów dowodzenia oraz organizacji ^{i zapewnienia} /pracy organom dowodzenia.

1.2.3. Dane odnośnie organizacji systemu łączności i tajnego dowodzenia oraz możliwości i potrzeb zapewnienia łączności.

1.3. Dotyczące przedsięwzięć pracy partyjno-politycznej.

1.3.1. Wytyczne, polecenia, zarządzenia odnośnie organizacji pracy partyjno-politycznej na punktach dowodzenia, w wojskach oraz wśród ludności cywilnej i jeńców.

1.3.2. Dane odnośnie struktury, przynależności i zmianach w organizacjach polityczno-społecznych.

1.3.3. Dane odnośnie działalności organów partyjno-politycznych w innych przedsięwzięciach: organizacyjnych, personalnych, awansowych, dyscyplinarnych, karnych, uzupełnień, zaopatrzenia, spraw bytowych, grzebanie poległych itp.

1.4. Dotyczące przedsięwzięć organizacyjno-personalnych.

1.4.1. Wytyczne i dane odnośnie polityki kadrowej, organizacji i uzupełnień wojsk, ewidencji strat, skażeń itp.

1.4.2. Wytyczne i dane odnośnie spraw karnych i dyscyplinarnych

1.5. Dotyczące przedsięwzięć porządkowo-ochronnych

1.5.1. Wytyczne i dane odnośnie organizacji i działalności służby porządkowo-ochronnej.

1.5.2. Dane odnośnie naruszeń tajemnicy wojskowej oraz przeciwdziałania wrogiej działalności.

1.6. Dotyczące przedsięwzięć organizacji kontroli wojsk.

1.6.1. Wytyczne i dane odnośnie organizacji i wyników kontroli szkolenia i przygotowania wojsk do działań bojowych.

1.6.2. Wytyczne i dane odnośnie organizacji i wyników kontroli wykonawstwa zadań, maskowania oraz innych przedsięwzięć realizowanych przez wojska.

2. INFORMACJE SYTUACYJNE

2.1. Dotyczące wojsk.

2.1.1. Dane odnośnie położenia wojsk: rozmieszczenia, w czasie przegrupowania, w rejonie działań itp.

2.1.2. Dane odnośnie działania wojsk: rodzaj działań, kierunek działań, wykonywane zadanie itp.

2.1.3. Dane odnośnie stanu wojsk.

2.1.3.1. Stan osobowy: faktyczny stan bojowy, strat, skażeń, chorych, rannych, uzupełnień, jeńców; dane personalne służbowe, organizacyjne; wyposażenie, wyposażenie osobiste; wyszkolenie i doświadczenia bojowe oraz

stan moralno-polityczny i psychiczno-fizyczny.

2.1.3.2. Stan techniki bojowej: faktyczny stan bojowy, strat, uszkodzeń, skażeń; dane dotyczące eksploatacji, napraw, części zamiennych, stanu technicznego, wyposażenia sprzętu i urządzeń - uzbrojenia, wozów bojowych, środków transportowych, agregatów oraz innych urządzeń i sprzętu bojowego rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb.

2.1.3.3. Stan zabezpieczenia materiałowego: faktyczny stan zapasów, obrotu, zużycia, strat, skażeń środków materiałowych - amunicji, materiałów pędnych i smarów, żywności, umundurowania i innych środków materiałowych, leków i materiałów opatrunkowych, materiałów wybuchowych, innych materiałów inżynieryjno-saperskich, środków i materiałów chemicznych, materiałów łączności, budowlanych, topograficznych, kancelaryjnych, propagandowych itp.

2.1.4. Dane odnośnie możliwości działań wojsk:

2.1.4.1. Możliwości użycia wojsk i zapewnienia działań innym rodzajom wojsk, wojskom specjalnym i służbom, działania, przegrupowania, wzmocnienia, wsparcia itp.

2.1.4.2. Możliwości użycia techniki bojowej i jej wykorzystania dla zapewnienia działań innym rodzajom wojsk: wojskom specjalnym i służbom, działania, przegrupowania, wyposażenia, napraw itp.

2.1.4.3. Możliwości zabezpieczenia: materiałowo-technicznego i medycznego wojsk.

2.1.5. Dane odnośnie potrzeb wojsk:

2.1.5.1. Potrzeby w zakresie stanu osobowego: uzupełnienia, odkażania, ewakuacji, wyszkolenia, wzmocnienie i wsparcie, przegrupowania itp.

- 2.1.5.2. Potrzeby w zakresie techniki bojowej: uzupełnienia, odkążania, ewakuacji, napraw, wyposażenia, przegrupowania itp.
- 2.1.5.3. Potrzeby w zakresie zabezpieczenia materiałowego: uzupełnienia, odkążania, dowozu, ewakuacji itp.
- 2.1.5.4. Potrzeby w zakresie zapewnienia działań wojsk przez inne rodzaje wojsk, wojska specjalne, służby i organa nadrzędne odnośnie: rozpoznania, ubezpieczenia, maskowania, służby porządkowo-ochronnej, działalności ogniowej, osłony powietrznej, przedsięwzięć inżynieryjnych i chemicznych, topogeodezyjnego i hydrometeorologicznego zabezpieczenia, przeciwdziałania radioelektronicznego, pracy partyjno-politycznej, propagandy specjalnej itp.
- 2.2. Dotyczące obiektów - położenie, działanie, stan, możliwości i potrzeby.
- 2.2.6. Dane odnośnie szlaków komunikacyjnych: drogi kołowe, kolejowe, wodne śródlądowe i morskie, węzły komunikacyjne, stacje, bazy przeładunkowe, porty, lotniska, lądowiska, mosty, wiadukty, śluzy itp.
- 2.2.7. Dane odnośnie urządzeń zaopatrzeniowych i naprawczych: składy, bazy materiałowe i naprawcze, rurociągi, zbiorniki, zakłady surowcowe, produkcyjne itp.
- 2.2.8. Dane odnośnie urządzeń medyczno-sanitarnych: szpitale, lecznice weterynaryjne, składy i punkty medyczne, stacje sanitarno-epidemiologiczne, kąpieliska, zakłady i składy farmakologiczne itp.
- 2.2.5. Dane odnośnie urządzeń inżynieryjno-saperskich: budowle i urządzenia inżynieryjne - wzmocnienia, fortyfikacje, zapory, przeszkody, przeprawy, punkty wydobywania wody; zakłady budowlane, montażowe i usługowe i inne obiekty i urządzenia wykorzystywane do zabezpieczenia inżynieryjnego.

- 2.2.3. Dane odnośnie urządzeń telekomunikacyjnych: sieci, węzłów łączności stacji telekomunikacyjnych, zakładów i punktów usługowych łączności itp.
  - 2.2.4. Dane odnośnie urządzeń propagandy specjalnej: stacje radiowe, ośrodki dyspozycyjne, szkolne itp.
  - 2.2.9. Dane odnośnie innych urządzeń i obiektów o znaczeniu wojskowym lub wykorzystywanych przez wojska.
  - 2.2.1. Dane odnośnie urządzeń i środków ogniowych: stanowiska startowe rakiet, stanowiska ogniowe artylerii, obiekty powietrzne itp.
  - 2.2.2. Dane odnośnie urządzeń rozpoznania i przeciwdziałania radioelektronicznego: stacje radiolokacyjne, nasłuchowe, namierzające, zakłócające itp.
- 2.3. Dotyczące warunków działania wojsk - stan aktualny i prognozy.
- 2.3.1. Dane odnośnie warunków terenowych: ukształtowanie i pokrycie terenu, warunki geologiczne, hydrologiczne itp.
  - 2.3.2. Dane odnośnie warunków meteorologicznych: na ziemi, na wodzie, w atmosferze, stratosferze itp.
  - 2.3.3. Dane odnośnie sytuacji bmar: uderzenia nuklearne, skażenia promieniotwórcze i chemiczne, zakażenia biologiczne itp.
  - 2.3.4. Dane odnośnie sytuacji w eterze: ruch w eterze, propagacja fal elektromagnetycznych, zakłócenia radioelektroniczne, atmosferyczne, przemysłowe itp.
  - 2.3.5. Dane odnośnie sytuacji w powietrzu: ruch i działalność w powietrzu środków pilotowanych i bezpilotowych, zapory powietrzne itp.
  - 2.3.6. Dane odnośnie sytuacji na wodzie i w wodzie: ruch i działalność środków pławowych i podwodnych, zapory i przeszkody wodne itp.

- 2.3.7. Dane odnośnie sytuacji społeczno-politycznej: stosunki polityczne, społeczne i demograficzne, postawa i nastroje ludności itp.
- 2.3.8. Dane odnośnie sytuacji ekonomicznej: potencjał produkcyjny przemysłu i rolnictwa, zasoby produkcyjne, surowcowe itp.

3. INFORMACJE KOORDYNACYJNE

- 3.1. Dotyczące uzgodnienia przedsięwzięć organizacyjnych.
- 3.2. Dotyczące uzgodnienia planów i zadań.
- 3.3. Dotyczące koordynacji przedsięwzięć zabezpieczenia bojowego działań.
- 3.4. Dotyczące współdziałania w czasie wykonywania zadań bojowych.

4. INFORMACJE AKCEPTACYJNE /przedstawienie lub udzielenie aprobaty, podpisu, zatwierdzenia/.

- 4.1. Dotyczące ocen, wniosków, propozycji itp.
- 4.2. Dotyczące decyzji, zadań itp.
- 4.3. Dotyczące planów, rozkazów, zarządzeń itp.
- 4.4. Dotyczące sprawozdań, meldunków sprawozdawczych itp.

5. INFORMACJE DECYZYJNE

- 5.1. Dotyczące propozycji i danych do decyzji.
- 5.2. Dotyczące zamiaru, decyzji, zadań przygotowawczych itp.
- 5.3. Dotyczące danych do planowania, rozkazów, zarządzeń itp.
- 5.4. Plany, rozkazy, zarządzenia, zadania, komendy itp.
- 5.5. Dotyczące fragmentów decyzji, zadań oraz wyciągów z planów, rozkazów, zarządzeń itp.

6. INFORMACJE SPRAWOZDAWCZE

- 6.1. Dotyczące stanów osobowych.
- 6.2. Dotyczące techniki bojowej.

6.3. Dotyczące zabezpieczenia materiałowego.

6.4. Dotyczące obiektów.

6.5. Dotyczące warunków działania.

Powyższa klasyfikacja odnosi się do zewnętrznych informacji wchodzących i wychodzących. Można ją również wykorzystać przy szczegółowym obiegu informacji wewnątrz danego organu dowodzenia.

Dla przebadania całokształtu procesów informacyjnych, oprócz obiegu informacji, należy uwzględnić i inne wewnętrzne procesy informacyjne, które można podzielić następująco:

1. Procesy gromadzenia i sortowania informacji.

1.1. Utrwalanie informacji - prowadzenie map, ewidencji, dzienników, rejestrów itp.

1.2. Segregowanie i selekcja informacji - sporządzanie zestawień, wykazów; opracowywanie wniosków, uogólnień itp.

2. Procesy opracowania /przetwarzania/ informacji

2.1. Analiza i ocena zebranych informacji - opracowanie propozycji, postulatów, zamiaru użycia wojsk, techniki bojowej itp.

2.2. Podejmowanie decyzji i planowanie działań - precyzowanie wniosków i podejmowanie decyzji oraz planowanie działań wojsk i ich zabezpieczenia.

3. Procesy przygotowawcze do wydawania informacji.

3.1. Opracowanie rozkazów, zarządzeń, komunikatów, wytycznych, i innych dokumentów informacyjnych.

3.2. Opracowanie meldunków, sprawozdań, komunikatów i innych dokumentów sprawozdawczych.

WSTĘPNA KLASYFIKACJA WOJSKOWYCH INFORMACJI

według kryterium przynależności, podchodzenia i przeznaczenia /kogo lub czego dotyczy, źródła i ujścia informacji/

1. Układ odniesienia:

1.1. Wojska /ludność, obiekt/	1.3. Czas /okres termin/
1.1.1. Własne	1.3.1. Przeszły
1.1.2. Przeciwnika	1.3.2. Teraźniejszy
1.1.3. Neutralne	1.3.3. Przyszły
1.1.4. Nieokreślone	
1.2. Obszar /przestrzeń/	
1.2.1. Własny	
1.2.2. Przeciwnika	
1.2.3. Neutralny	

2. Osoby funkcyjne, organa i ich specjalności

2.1. Stanowiska osób	2.4. Specjalność osob lub organów
2.1.1. Dowódca	2.4.1. Polityczny
2.1.2. Szer	2.4.2. Operacyjny
2.1.3. Kierownik	2.4.3. Rozpoznawczy
2.1.4. Zastępca	2.4.4. Piechoty
2.1.5. St. pomocnik	2.4.5. Wojsk pancernych
2.1.6. Pomocnik	2.4.6. Wojsk rak.i art.
2.1.7. Kwatermistrz	2.4.7. Wojsk OPL
2.1.8. Inne	2.4.8. Wojsk radiotechnicznych
2.2. Struktura organów	2.4.9. Wojsk inżynierskich
2.2.1. Dowództwo	2.4.10. Wojsk chemiczn.
2.2.2. Sześćostwo	2.4.11. Łączności /w tym ETO/
2.2.3. Sztab	2.4.12. Komunikacji
2.2.4. Zarząd	2.4.13. Samochodowy
2.2.5. Oddział	2.4.14. Uzbrojenia
2.2.6. Wydział	2.4.15. Topograficzny
2.2.7. Sekcja	2.4.16. Hydrometeorolog.
	2.4.17. Kwatermistrzostwa

- 2.2.8. Zespół
- 2.2.9. Inne
- 2.3. Funkcyjność organów
  - 2.3.1. Dowodzenia
  - 2.3.2. Kierujący
  - 2.3.3. Zarządzający
  - 2.3.4. Wykonawczy
  - 2.3.5. Planujący
  - 2.3.6. Kontrolujący
  - 2.3.7. Zwierzchni
  - 2.3.8. Podległy
  - 2.3.9. Współdziałający
  - 2.3.10. Inne
- 2.4.18. Administracji
- 2.4.19. Sprawiedliwości
- 2.4.20. WSW
- 2.4.21. Duszpasterstwa
- 2.4.22. Lotnictwa
- 2.4.23. Marynarki Woj.
- 2.4.24. Inne

Nie uwzględniono organów
i wojsk specjalnych OTK.

3. Wojska - szczeble dowodzenia i rodzaje

- 3.1. Szczeble dowodzenia
  - 3.1.1. Naczelne szczeble
    - 3.1.1.1. Naczelne dowództwo
    - 3.1.1.2. Sztab Generalny
    - 3.1.1.3. Dowództwo Paktu
    - 3.1.1.4. Dowództwo TDW
  - 3.1.2. Związki operacyjne
    - 3.1.2.1. Grupa frontów
    - 3.1.2.2. Front
    - 3.1.2.3. Grupa Armii
    - 3.1.2.4. Armia
  - 3.1.3. Związki taktyczne
    - 3.1.3.1. Korpus
    - 3.1.3.2. Dywizja
  - 3.1.4. Oddziały
    - 3.1.4.1. Brygada
    - 3.1.4.2. Pułk
  - 3.1.5. Pododdziały
    - 3.1.5.1. Batalion
    - 3.1.5.2. Kompania
    - 3.1.5.3. Pluton
    - 3.1.5.4. Drużyna
- 3.2. Elementy organizacyjno-bojowe
  - 3.2.1. Zgrupowanie
  - 3.2.2. Rzut
  - 3.2.3. Odwód
  - 3.2.4. Grupa
  - 3.2.5. Patrol
  - 3.2.6. Posterunek
  - 3.2.7. Stanowisko
  - 3.2.8. Kolumna
  - 3.2.9. Ubezpieczenia
  - 3.2.10. Oddział
  - 3.2.11. Desant
  - 3.2.12. Fala
  - 3.2.13. Załoga
  - 3.2.14. Obsługa
  - 3.2.15. Inne

3.3. Rodzaje sił zbrojnych

3.3.1. Wojska operacyjne

3.3.1.1. Wojska lądowe

3.3.1.2. Lotnictwo operac.

3.3.1.3. Marynarka Woj.

3.3.2. Wojska OTK

3.3.2.1. Wojska lądowe

3.3.2.2. Wojska OPK

3.3.2.3. Marynarka Woj.

3.3.2.4. Wojska specjalne

3.3.1.1. Wojska lądowe /operacyjne lub OTK/

3.3.1.1.1. Ogólnowojskowe

3.3.1.1.1.1. Wojska zmechanizowane

3.3.1.1.1.2. Wojska pancerne

3.3.1.1.1.3. Wojska desantowe

3.3.1.1.1.3.1. Powietrzno-
desantowe

3.3.1.1.1.3.2. Desantowo-
morskie

3.3.1.1.1.4. Wojska specjalne

3.3.1.1.1.5. Służby /techniczne i
kwaterm./

3.3.1.1.1.6. Wojska północnicze

3.3.1.1.1.6.1. Regulacji ruchu

3.3.1.1.1.6.2. Ochrony

3.3.1.1.1.7. Wojska partyzanckie

3.3.1.1.2. Wojska raketowe i art. naziemnej

3.3.1.1.2.1. Wojska raketowe

3.3.1.1.2.1.1. ~~Rakiet~~ operac.
takt.

3.3.1.1.2.1.2. Rakiet taktycz-
nych

3.3.1.1.2.2. Wojska artyleryjskie

3.3.1.1.2.2.1. Artylerii armat-
niej

3.3.1.1.2.2.2. Artylerii
haubicznej

3.3.1.1.2.2.3. Artylerii
ppanc

3.3.1.1.2.2.4. Ppanc pocisków kierowanych

3.3.1.1.2.2.5. Moździerzy

~~3.3.1.1.2.3.~~ 3.3.1.1.2.3. Wojska specjalne

3.3.1.1.2.4. Służby /techniczne i kwatermistrzowska/

3.3.1.1.3. Wojska OPL

3.3.1.1.3.1. Wojska rakiet plot

3.3.1.1.3.2. Wojska artylerii plot

3.3.1.1.3.3. Wojska przeciwlotniczych KM

3.3.1.1.3.4. Wojska specjalne

3.3.1.1.3.5. Służby /techniczne i kwatermistrzowska/

3.3.1.1.4. Wojska specjalne wojsk lądowych

3.3.1.1.4.1. Wojska inżynieryjne

3.3.1.1.4.2. Wojska chemiczne

3.3.1.1.4.3. Wojska łączności

3.3.1.1.4.4. Wojska radiotechniczne

3.3.1.1.4.5. Wojska komunikacji

3.3.1.1.4.6. Wojska rozpoznawcze

3.3.1.1.5. Służby tyłowe wojsk lądowych

3.3.1.1.5.1. Służby techniczne

3.3.1.1.5.1.1. Czołgowa

3.3.1.1.5.1.2. Samochodowa

3.3.1.1.5.1.3. Uzbrojenia

3.3.1.1.5.2. Służby kwatermistrzowskie

3.3.1.1.5.2.1. Żywnościowa

3.3.1.1.5.2.2. Mundurowa

3.3.1.1.5.2.3. MPS

3.3.1.1.5.2.4. Zdrowia

3.3.1.1.5.2.5. Weterynarii

3.3.1.1.5.2.6. Kwaterunkowa

3.3.1.1.5.2.7. Finansowa

3.3.1.2. Wojska lotnicze

3.3.1.2.1. Lotnictwo myśliwskie

3.3.1.2.2. Lotnictwo myśliwsko-szturmowe

3.3.1.2.3. Lotnictwo bombowe

- 3.3.1.2.4. Lotnictwo rozpoznawcze
- 3.3.1.2.5. Lotnictwo pomocnicze
- 3.3.1.2.6. Wojska specjalne
- 3.3.1.2.7. Służby

3.3.1.3. Marynarka wojenna /operac. lub OTK/

- 3.3.1.3.1. Okręty nawodne
- 3.3.1.3.2. Okręty podwodne
- 3.3.1.3.3. Lotnictwo morskie
- 3.3.1.3.4. Artyleria nadbrzeżna
- 3.3.1.3.5. Jednostki specjalne
- 3.3.1.3.6. Służby

4. Technika bojowa oraz inne urządzenia i środki

4.1. Technika bojowa

- 4.1.1. Środki rażenia
- 4.1.2. Środki dowodzenia
- 4.1.3. Środki rozpoznania
- 4.1.4. Środki lokomocji

4.2. Inne środki

- 4.2.1. Urządzenia wojskowe
- 4.2.2. Przedmioty wyposażenia
- 4.2.3. Środki materiałowe
- 4.2.4. Dokumenty

5. Otoczenie

5.1. Teren

- 5.1.1. Ukształtowanie
- 5.1.2. Pokrycie
- 5.1.3. Warunki geologiczne
- 5.1.4. Warunki hydrologiczne
- 5.1.5. Warunki gospodarcze

5.2. Ludność

- 5.2.1. Warunki demograficzne
- 5.2.2. Stosunki społeczne
- 5.2.3. Postawa ludności

5.3. Zjawiska

- 5.3.1. Przyrodnicze
- 5.3.2. Społeczne
  - 5.3.2.1. Polityczne
  - 5.3.2.2. Wojenne
  - 5.3.2.3. Gospodarcze

WSTĘPNA KLASYFIKACJA WOJSKOWYCH INFORMACJI

według kryterium zbierania, przekazywania i opracowania informacji

1. Kierunek przepływu informacji

1.1. Zewnętrzne

1.1.1. Wchodzące

- 1.1.1.1. Od przełożonego
- 1.1.1.2. Od podwładnego
- 1.1.1.3. Od współdziałającego
- 1.1.1.4. Od innych źródeł

1.1.2. Wychodzące

- 1.1.2.1. Do przełożonego
- 1.1.2.2. Do podwładnego
- 1.1.2.3. Do współdziałającego
- 1.1.2.4. Do innych osób

1.1.3. Przechodzące

- 1.1.3.1. Tranzytowe
- 1.1.3.2. Pośredniczące

1.2. Wewnętrzne

- 1.2.1. W organie
- 1.2.2. W maszynie

1.3. Ogólne

2. Sposób zbierania /zdobywania/ informacji

2.1. Bezpośrednia obserwacja i badanie: ludzi, rzeczy, procesów zjawisk.

2.1.1. Za pomocą zmysłów

- 2.1.1.1. Wzroku
- 2.1.1.2. Słuchu
- 2.1.1.3. Innych zmysłów

2.1.2. Za pomocą środków technicznych

- 2.1.2.1. Optycznych
- 2.1.2.2. Akustycznych
- 2.1.2.3. Elektronicznych
- 2.1.2.4. Innych

2.2. Pośrednie zbieranie informacji

2.2.1. Za pośrednictwem organów

- 2.2.1.1. Własnych
- 2.2.1.2. Podległych
- 2.2.1.3. Zwierzchnich
- 2.2.1.4. Współdziałających
- 2.2.1.5. Innych organów

- 2.2.2. Za pośrednictwem urządzeń
  - 2.2.2.1. Środków łączności
  - 2.2.2.2. Urządzeń telemetrycznych
  - 2.2.2.3. Urządzeń telesygnalizacyjnych
  - 2.2.2.4. Urządzeń utrwalających
  - 2.2.2.5. Innych środków i urządzeń

3. Sposób przekazywania informacji

3.1. Bezpośrednie przekazywanie

3.1.1. Styczność osobista

- 3.1.1.1. Język mówiony
- 3.1.1.2. Język pisemny
- 3.1.1.3. Dokumenty graficzne i inne
- 3.1.1.4. Przedmioty

3.1.2. Styczność wzrokowo-słuchowa

- 3.1.2.1. Sygnalizacja optyczna
- 3.1.2.2. Sygnalizacja akustyczna

3.1.3. Przy użyciu środków łączności

- 3.1.3.1. Radiowych
  - 3.1.3.1.1. Bezpośrednich
  - 3.1.3.1.2. Abonenckich
- 3.1.3.2. Radioliniowo-przewodowych
  - 3.1.3.2.1. Bezpośrednich
  - 3.1.3.2.2. Abonenckich

3.1.3.3. Telewizyjnych

3.1.4. Przy wykorzystaniu innych środków technicznych

3.2. Pośrednie przekazywanie

3.2.1. Za pośrednictwem osób łącznikowych

- 3.2.1.1. Oficerów kierunkowych /łącznikowych/
- 3.2.1.2. Łączników /poczty polowej i środków ruchomych/
  - 3.2.1.2.1. Pieszonych
  - 3.2.1.2.2. Na środkach lokomocji
    - 3.2.1.2.2.1. Samolot-śmigłowiec
    - 3.2.1.2.2.2. Samochód
    - 3.2.1.2.2.3. Motocykl
    - 3.2.1.2.2.4. Inne środki lokomocji

3.2.2. Za pośrednictwem obsługi środków technicznych

3.2.2.1. Łączności

- 3.2.2.1.1. Radiowych
- 3.2.2.1.2. Radioliniowo-przewodowych
- 3.2.2.1.3. Telewizyjnych

3.2.2.2. Telemetrycznych

- 3.2.2.3. Telesygnalizacyjnych
- 3.2.2.4. Innych środków

4. Forma zbierania i przekazywania informacji

4.1. Za pośrednictwem ludzi

- 4.1.1. Ustne przekazy
- 4.1.2. Meldunki pisemne
- 4.1.3. Dokumenty
- 4.1.4. Taśmy /karty/
- 4.1.5. Przedmioty
- 4.1.6. Inne

4.2. Za pośrednictwem urządzeń technicznych

- 4.2.1. Teleroniczna forma
- 4.2.2. Telegraficzna forma
- 4.2.3. Telekodowa forma
- 4.2.4. Telewizyjna forma
- 4.2.5. Telekopiowa forma
- 4.2.6. Fotograficzna forma
- 4.2.7. Inne formy

5. Charakterystyka zbierania i przekazywania informacji

5.1. Czasowa

- 5.1.1. Długotrwałość
- 5.1.2. Szybkość
- 5.1.3. Terminowość
- 5.1.4. Częstotliwość

5.2. Ilościowa

- 5.2.1. Objętość
- 5.2.2. Długość
- 5.2.3. Ilość znaków
- 5.2.4. Ilość słów, grup
- 5.2.5. Ilość stron, arkuszy
- 5.2.6. Ilość obrazów

5.3. Jakościowa

- 5.3.1. Ciągłość
- 5.3.2. Niezawodność
- 5.3.3. Pewność
- 5.3.4. Wiarygodność
- 5.3.5. Wierność
- 5.3.6. Dokładność

6. Sposób przetwarzania informacji

6.1. Opracowanie umysłowe /ludzkie/

- 6.1.1. Rozkądowanie
- 6.1.2. Utrwalenie
- 6.1.3. Sortowanie
- 6.1.4. Analiza
- 6.1.5. Kalkulacja
- 6.1.6. Decyzja
- 6.1.7. Kodowanie
- 6.1.8. Wydawanie

6.2. Opracowanie maszynowe

- 6.2.1. Rozszyfrowanie
- 6.2.2. Wczytanie

- 6.2.3. Sortowanie
- 6.2.4. Obliczanie
- 6.2.5. Wyproszadzeni^e wyników
- 6.2.6. Zszyfrowanie
- 6.2.7. Wydawanie

6.3. Charakterystyka opracowania informacji

- 6.3.1. Objętość
- 6.3.2. Czasochłonność
- 6.3.3. Szybkość
- 6.3.4. Terminowość
- 6.3.5. Częstotliwość
- 6.3.6. Ilość osób
- 6.3.7. Ciągłość
- 6.3.8. Dokładność
- 6.3.9. Wiarygodność

WSTĘPNA KLASYFIKACJA WOJSKOWYCH INFORMACJI
według kryterium właściwości informacji

1. Ważność informacji

1.1. Ze względu na jej charakter

1.1.1. Obligatoryjne /obowiązujące, nakazujące/

1.1.1.1. Szczególnie ważne

1.1.1.2. Bardzo ważne

1.1.1.3. Ważne

1.1.1.4. Inne

1.1.2. Fakultatywne /nieobowiązujące, informujące/

1.1.2.1. Szczególnie ważne itd.

1.2. Ze względu na jej terminowość

1.2.1. Stopień pilności

1.2.1.1. Nadzwyczaj pilne

1.2.1.2. Bardzo pilne

1.2.1.3. Pilne

1.2.1.4. Inne

1.2.2. Kolejność

1.2.2.1. Pierszej kolejności

1.2.2.2. Drugiej kolejności

1.2.2.3. Trzeciej kolejności

1.2.2.4. Innej kolejności

2. Przydatność informacji - ze względu na

2.1. Aktualność

2.1.1. Aktualne

2.1.2. Nieaktualne

2.1.3. Perspektywiczne

2.2. Dokładność

2.2.1. Dokładne

2.2.2. Niedokładne

2.2.3. Nieokreślone

2.3. Użyteczność

2.3.1. Użyteczne

2.3.2. Nieużyteczne

2.3.3. Potencjalnie użyteczne

2.4. Wartość

2.4.1. Prawdziwe

2.4.2. Nieprawdziwe

2.4.3. Nieokreślone

2.4.4. Wiarygodne

2.4.5. Prawdopodobne

2.4.6. Wątpliwe

3. Struktura informacji

3.1. Złożoność

3.1.1. Elementarne

- 3.1.1.1. Pierwotne
- 3.1.1.2. Wtórne
- 3.1.1.3. Merytoryczne
- 3.1.1.4. Dodatkowe

3.1.2. Złożone

- 3.1.2.1. Pierwotne itd.

3.2. Szczegółowość

3.2.1. Szczegółowe

- 3.2.1.1. Pierwotne
- 3.2.1.2. Wtórne
- 3.2.1.3. Merytoryczne
- 3.2.1.4. Dodatkowe

3.2.2. Uogólnione

- 3.2.2.1. Pierwotne itd.

4. Faktura informacji

4.1. Stałość informacji

4.1.1. Stałe

- 4.1.1.1. Ciągłe stałe
- 4.1.1.2. Doraźnie stałe

4.1.2. Zmienne

- 4.1.2.1. Ciągłe zmienne
- 4.1.2.2. Doraźnie zmienne

4.2. Jakość informacji

4.2.1. Ilościowe

- 4.2.1.1. Wymierne
- 4.2.1.2. Niewymierne

4.2.2. Jakościowe

- 4.2.2.1. Mierzalne
- 4.2.2.2. Niemierzalne

5. Forma informacji

5.1. Opisowa

- 5.1.1. Ustna /słowno-liczbowa/
- 5.1.2. Testowa /literowo-cyfrowa/

5.2. Graficzna

- 5.2.1. Wykres
- 5.2.2. Graf
- 5.2.3. Rysunek

5.3. Obrazowa

- 5.3.1. Obraz ruchomy
- 5.3.2. Obraz nieruchomy

6. Postać informacji

6.1. Sygnałowa

6.1.1. Wzrokowa

6.1.2. Dźwiękowa /mowa i inne dźwięki/

6.1.3. Elektryczna i elektromagnetyczna

6.2. Rzeczowa

6.2.1. Dokumenty

6.2.2. Przedmioty uzbrojenia

6.2.3. Inne przedmioty

6.3. Zjawiskowa

6.3.1. Zjawiska przyrodnicze

6.3.2. Zjawiska wojenne

6.3.3. Zjawiska społeczne

JEDNOSTKI BOJOWE										JEDNOSTKI TYŁOWE							
Art.		itd.		Zestawienie			Zaopatr.			Medyczne							
Jednostki		Jednostki		x ⊗ 0			Jednostki			Jednostki							
Wsparcia	Razem	Podległe	Wzmocnienia	Wsparcia	Razem	ORÓŁEM /43 - 57/	Bezpośrednio	pośrednio	Warunkowo	Podległe	Wzmocnienia	Wsparcia	Razem	Podległe	Wzmocnienia	Wsparcia	Razem
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69
0	5	0	⊗	4	23	11	5	7	x	⊗	4	x	x	6			
1	5	3	1	-	4	23	11	5	7	3	1	-	4	2	4	6	
2	6	2	-	1	3	27	15	6	6	4	2	2	8	3	2	-	5

JEDNOSTKI WSPÓŁDZIAŁAJĄCE										ZESTAWIENIE																			
itd.		Zestawienie		Operac.			CTK			Inne			Zestawienie			Organ													
Jednostki		x ⊗ 0		Jednostki			Jednostki			Sily			x ⊗ 0			Organ													
Podległe	Wzmocnienia	Wsparcia	Razem	Ogółem /59 - 73/	Bezpośrednio	pośrednio	Warunkowo	Sąsiednie	Lotnicze	Mar. Woj.	Razem	Urządu Milit.	Urządu Funkcyj.	Urządu Teryt.	Razem	Sojusznice	Miejscowe	Razem	Ogółem /75 - 90/	Bezpośrednio	pośrednio	Warunkowo	Razem	Bezpośrednio	pośrednio	Warunkowo	Razem	Bezpośrednio	
70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99
x	0	2	17	8	5	4	x	x	⊗	0	18	x	0	⊗	9	⊗	0	5	32	7	20	5	22	6	2	3	1	72	26
1	1	2	17	8	5	4	13	3	2	18	4	3	2	9	3	2	5	32	7	20	5	28	11	8	9	72	26		
2	2	3	7	20	9	6	5	2	-	-	2	2	-	4	6	-	3	3	11	5	5	1	34	21	9	4	58	29	

W Y T Y C Z N E

do przeprowadzenia wstępnej analizy i syntezy zinwentaryzowanych procesów informacyjnych na szczeblach taktycznych

1. Wstępną analizę i syntezę procesów informacyjnych na szczeblach taktycznych powinni dokonać oficerowie dowództw i sztabu OW wyznaczeni przez dowódcę OW.
2. Za podstawę do wstępnej analizy i syntezy procesów informacyjnych należy przyjąć zebrane materiały z jednej dywizji.
3. Analiza powinna objąć procesy informacyjne zachodzące w:
  - dywizji - łącznie z oddziałami /pododdziałami/ środkami organicznymi, przydzielonymi, wspierającymi i współdziałającymi;
  - pułku zmechanizowanym - łącznie z pododdziałami, środkami organicznymi, przydzielonymi, wspierającymi i współdziałającymi;
  - pułku czołgów - łącznie z pododdziałami, środkami organicznymi, przydzielonymi, wspierającymi i współdziałającymi;
  - batalionie piechoty - łącznie z pododdziałami, środkami organicznymi, przydzielonymi, wspierającymi i współdziałającymi;
  - batalionie czołgów - łącznie z pododdziałami, środkami organicznymi, przydzielonymi, wspierającymi i współdziałającymi;
  - kompanii piechoty - łącznie z pododdziałami, środkami organicznymi, przydzielonymi, wspierającymi i współdziałającymi;
  - kompanii czołgów - łącznie z pododdziałami, środkami organicznymi, przydzielonymi, wspierającymi i współdziałającymi;
  - oddziałach, pododdziałach, urządzeniach, rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb.
4. Analizą należy objąć procesy informacyjne występujące w czasie organizacji i prowadzenia działań bojowych, poczynając od źródeł informacji poprzez poszczególne szczeble dowodzenia do dywizji włącznie i odwrotnie od dywizji poprzez poszczególne szczeble dowodzenia do drużyny, załogi, obsłu-

gi, działonu, patrolu itp. - włącznie.

Stosując pionowy podział obiegu informacji należy uwzględnić rodzaje wojsk, wojska specjalne i służby, a w nich wydzielić powiązania funkcjonalne i pionowy wzajemnych zainteresowań.

Np. Procesy informacyjne dotyczące rozpoznania ogólnowojskowego poddać analizie, uwzględniając wydział rozpoznawczy dywizji i podległe bezpośrednio jemu organa rozpoznawcze /OR/, grupy rozpoznania specjalnego, posterunki rozpoznania radiowego itp.

W organach rozpoznania, podległych wydziałowi rozpoznawczemu dywizji analizować procesy informacyjne aż do pojedynczych źródeł informacji /posterunek obserwacyjny, patrol rozpoznawczy itp/. W powiązaniu z wydziałem rozpoznawczym dywizji należy zanalizować takie źródła informacji jak: przełożony, sąsiedzi, lotnictwo rozpoznawcze itp. Stosując powyższą zasadę, w powiązaniu z wydziałem rozpoznawczym dywizji, należy poddać analizie procesy informacyjne dotyczące rozpoznania na szczeblu pułk, batalion, kompania, pluton, drużyna /załoga/. Analizę powinny być poddane procesy informacyjne z "góry" w dół" /wydział rozpoznawczy dywizji - pułk - batalion - kompania itd. oraz wydział rozpoznawczy dywizji - OR-PR itd/ oraz z "dołu do góry" /drużyna - pluton - kompania - batalion - pułk - dywizja oraz posterunek obserwacyjny - PR - OR - dywizja/. Z innymi osobami funkcyjnymi, organami, rodzajami wojsk i służb należy analizować tylko te powiązania, które mają istotny wpływ na procesy informacyjne dotyczące rozpoznania.

Kierując się wyżej podanym przykładem należy poddać analizie procesy informacyjne, występujące w organach dowodzenia, siłach i środkach wykonawczych rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb szczebla taktycznego.

5. Analiza zinwentaryzowanych procesów informacyjnych powinna dotyczyć przepływu strumieni informacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem liczby i rodzajów źródeł informacji oraz możliwości ich przekazywania do zainteresowanych osób funkcyjnych i organów /ujść informacji/. W zależności od szczebla dowodzenia analiza przepływu strumieni informacyjnych powinna również objąć dystrybucję /rozdział/ informacji według

ich rodzajów i sposobów przekazywania.

Analizie przepływu strumieni informacyjnych należy również poddać częstotliwość przepływu poszczególnych informacji w czasie jednej doby walki, objętość poszczególnych informacji, grup informacji za osobę funkcyjną, organ i za poszczególne szczeble dowodzenia. Analizowane strumienie przepływu informacji powinny również odzwierciedlać czasochłonność jej przekazywania różnymi /stosowanymi/ kanałami łączności na poszczególnych szczeblach dowodzenia.

6. Zinventaryzowane procesy informacyjne należy poddać analizie pod względem postępowania poszczególnych osób funkcyjnych, organów dowodzenia w czasie przetwarzania informacji. W analizie algorytmu przetworzenia informacji przez osobę funkcyjną, organ dowodzenia, należy uwzględnić:

- poszczególne /kolejne/ kroki algorytmu przetworzenia informacji;
- czas trwania poszczególnego kroku algorytmu;
- liczba osób biorących udział w poszczególnych krokach algorytmu;
- liczbę i rodzaj urządzeń biorących udział w poszczególnych krokach algorytmu;
- sumaryczny czas, zużyty przez osobę funkcyjną lub organ dowodzenia na przetworzenie informacji od momentu jej otrzymania do chwili jej przekazania na środek łączności /po przetworzeniu/.

7. Analizą należy objąć organizacje pracy osób funkcyjnych i organów dowodzenia. Analiza organizacji pracy powinna objąć liczbę zatrudnionych osób, liczbę i rodzaj urządzeń do zbierania, przetwarzania i przesyłania informacji na poszczególnych szczeblach dowodzenia oraz w poszczególnych organach. Analizie powinien być poddany czas zużyty na zebranie, przetworzenie i przekazanie informacji na poszczególnych szczeblach dowodzenia oraz w poszczególnych organach. Analiza powinna dotyczyć również obiegu informacji wewnątrz organów dowodzenia, stanowisk dowodzenia i na poszczególnych szczeblach dowodzenia. Również analizie należy poddać formę opracowywania informacji, liczbę dokumentów, sposób opracowania i dystrybucji podobnych /tych samych/ informacji, przez poszczególne osoby funkcyjne

organa i szczeble dowodzenia.

8. Zinwentaryzowane procesy informacyjne powinny być podstawą do analizy struktur organów dowodzenia na poszczególnych szczeblach. W analizie tej należy między innymi uwzględnić:
- liczbę osób, liczbę i rodzaj urządzeń przeznaczonych do zbierania, przetwarzania i przekazywania informacji w poszczególnych organach i na poszczególnych szczeblach dowodzenia;
  - liczbę osób, liczbę i rodzaj urządzeń zaangażowanych do obiegu informacji wewnątrz organów dowodzenia i na poszczególnych szczeblach dowodzenia;
  - liczbę osób, liczbę i rodzaj urządzeń zaangażowanych do obiegu informacji na zewnątrz organów dowodzenia w poszczególnych szczeblach dowodzenia;
  - liczba kontaktów osób funkcyjnych, organów dowodzenia w czasie organizacji walki na poszczególnych szczeblach dowodzenia;
  - liczba kontaktów osób funkcyjnych, organów dowodzenia na okres jednej doby walki, na poszczególnych szczeblach dowodzenia;
  - liczba kontaktów osób funkcyjnych, organów dowodzenia w poszczególnych fazach przetwarzania informacji;
  - liczba osób, liczba i rodzaj urządzeń zaangażowanych w poszczególnych krokach przetwarzania informacji.
9. Analiza zinwentaryzowanych procesów informacyjnych powinna objąć kanały łączności. W analizie dotyczącej kanałów łączności należy uwzględnić:
- rodzaje i liczbę kanałów łączności wykorzystywanych do zbierania informacji przez poszczególne osoby funkcyjne organa na poszczególnych szczeblach dowodzenia;
  - rodzaje i liczbę kanałów łączności wykorzystywanych do przesyłania informacji przez poszczególne osoby funkcyjne, organa na poszczególnych szczeblach dowodzenia;
  - rodzaje i liczbę kanałów łączności wykorzystywanych do wewnętrznego obiegu procesów informacyjnych przez organa na poszczególnych szczeblach dowodzenia;
  - obciążenie kanałów łączności podczas zbierania i przekazywania informacji pod względem ilości osób funkcyjnych i organów dowodzenia;

- obciążenie kanałów łączności podczas zbierania i przekazywania informacji pod względem kierunków;
- rozdział kanałów łączności dla poszczególnych osób funkcyjnych organów i szczebli dowodzenia.

W analizie kanałów łączności należy uwzględnić rodzaj i typ sprzętu obsługującego dany kanał.

Powyższa analiza i synteza procesów informacyjnych powinna stać się podstawą do zoptymalizowania systemu dowodzenia, struktur organów dowodzenia i ich wyposażenia we wszystkich pionach funkcjonalnych i szczeblach dowodzenia wojskami. Jednak ze względu na pewną specyfikę zadań i pracy niektórych organów, należałoby na każdym szczeblu dowodzenia wyróżnić następujące podsystemy:

- podsystem dowódczo-operacyjny;
- podsystem rozpoznawczy;
- podsystem dowodzenia WR i Art;
- podsystem kierowania OPL;
- podsystem kierowania tyłami.

Przedstawienie w formie opisowej, z powołaniem się na opracowany materiał, wyników wstępnej analizy oraz przedstawienie syntetycznych wniosków przez oficerów - praktyków, jest niezmiernie ważnym elementem pracy naukowo-badawczej i stanowi podstawę do rozpoczęcia następnego etapu badań problematyki dowodzenia.

10. Dla dokonania analizy procesów informacyjnych na szczeblach taktycznych można kierować się schematami, zestawieniami i tabelami /jak wykaz załączników/ oraz dodatkowo opracowanymi przez wykonawców schematami, zestawieniami, grafikami i tabelami, które mogą zawierać:
- zestawienia liczb nadawców i odbiorców informacji zewnętrznych i wewnętrznych, bezpośrednich i pośrednich w organach i na poszczególnych szczeblach dowodzenia;
  - zestawienie nadawców i odbiorców według rodzajów informacji;
  - zestawienie informacji według rodzaju, nadawców i odbiorców;
  - sumaryczne czasy zużyte dla opracowania informacji według ich rodzaju, przez osoby funkcyjne, organa i szczeble dowodzenia;

- sumaryczne czasy kodowania i rozkodowywania informacji zużyte przez osoby funkcyjne, organa i szczeble dowodzenia /należy uwzględnić przepływ informacji "z góry w dół", z "dołu do góry" oraz obieg informacji "poziomy" oraz zużyty czas na kodowanie i rozkodowanie informacji na jedną dobę walki, przez osoby funkcyjne, organa i szczeble dowodzenia/;
- sumaryczny czas zużyty na przekazywanie informacji;
- sumaryczny czas zużyty na przetwarzanie informacji przez osoby funkcyjne, organa na poszczególnych szczeblach dowodzenia;
- zestawienie liczby i typu kanałów do transmisji informacji wg rodzaju i organu /szczebla/ dowodzenia /podkreślić najczęściej stosowane/.

Wykaz załączników:

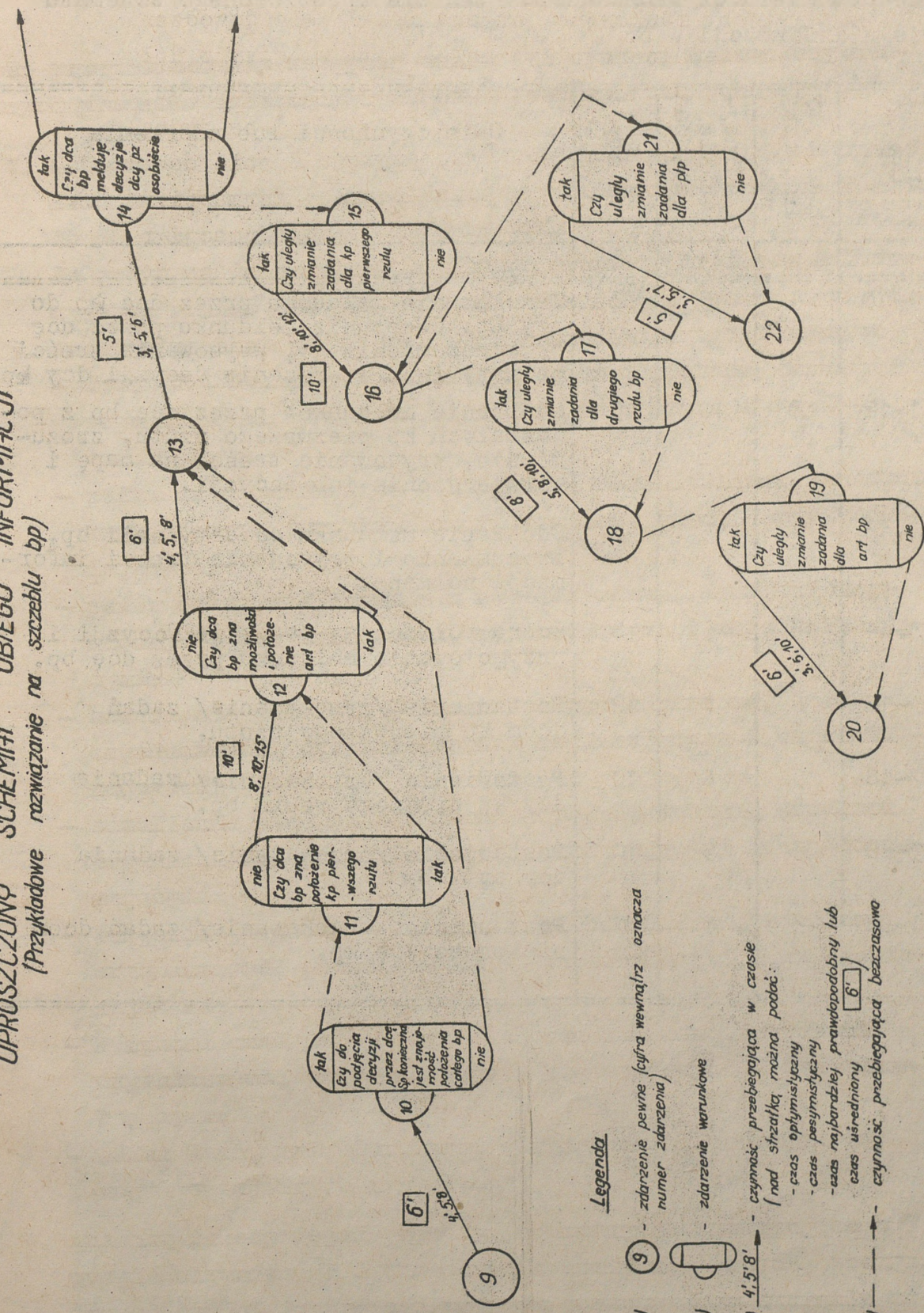
1. Uproszczony schemat obiegu informacji wraz z skróconą listą czynności i zdarzeń dla uproszczonego schematu obiegu informacji.
2. Tabela powiązań informacji wchodzących i wychodzących oraz wewnętrznych procesów informacyjnych i ich charakterystyka ilościowa.
3. Schemat typowych kontaktów i zestawienie wymiany informacji.
4. Zbiorcze zestawienie wymienionych informacji osób funkcyjnych, organów dowodzenia na SD.

Wykonano w 60 egz.

Egz. nr 1-45 kanc. tajna ogólna
Egz. nr 46-60 bibl. tajna
Wyk. ppłk Horak, ppłk Piotrowski
Druk. OH, dn. 8.11.67r.
Nr ks. 02628/WW
Kor. HS

UPROSZCZONY SCHEMAT OBIEGU INFORMACJI

(Przykładowe rozwiązanie na szczepku bp)

Legenda

- 1) 9 - zdarzenie pewne (cyfra wewnątrz oznacza numer zdarzenia)
- 2) [Symbol cylindra] - zdarzenie warunkowe
- 3) 4, 5, 8 - czynność przebiegająca w czasie (nad słizką można podać:
  - czas optymistyczny
  - czas pesymistyczny
  - czas najbardziej prawdopodobny lub czas uśredniony [6'])
- 4) [Symbol przerywanej linii] - czynność przebiegająca bezczasowa

- 2 -

Skrócona lista czynności i zdarzeń dla uproszczonego schematu obiegu informacji w bp

Nr zdarzenia /czynności/	Czas optymistyczny /min/	Czas najbardziej prawdopodobny /min/	Czas pesymistyczny /min/	Opis czynności lub zdarzenia
1	2	3	4	5
9-10	4	5	8	Przekazanie meldunku przez dcę kp do dcy bp. Odebranie meldunku przez dcę bp, zrozumienie go, wrysowanie treści na mapę i zatwierdzenie decyzji dcy kp
11-12	8	10	15	Odebranie meldunków przez dcę bp z pozostałych kp pierwszego rzutu, zrozumienie, wrysowanie treści na mapę i zatwierdzenie ich decyzji.
12-13	4	5	8	Odebranie meldunku od artylerii bp, zrozumienie i wrysowanie treści informacji na mapę.
13-14	3	5	6	Ocena położenia, podjęcie decyzji i przygotowanie meldunku przez dcę bp.
15-16	8	10	12	Postawienie /przekazanie/ zadań dcom kp pierwszego rzutu.
17-18	5	8	10	Postawienie /przekazanie/ zadania dcy kp drugiego rzutu bp.
19-20	3	5	10	Postawienie /przekazanie/ zadania dcy art. bp
21-22	3	5	7	Postawienie /przekazanie/ zadań dcom plp przez dcę kp.

205850

JEDNOSTKI TYŁOWE															JEDNOSTKI WSPÓLDZIAŁAJĄCE										ZESTAWIENIE OGÓLNE																											
itd. Jednostki				Zestawienie				Zaopatrzenie Jednostki			Medyczne Jednostki			itd. Jednostki				Zestawienie			Operacje Jednostki			OTK Jednostki			Inne Siły			Zestawienie			Organa			Jednostki			Zest.													
Razem	Podległe	Wzmocnienia	Wsparcia	Razem	Ogółem /90+...+150/	Bezpośrednio	W tym pośrednio	Warunkowo	Podległe	Wzmocnienia	Wsparcia	Razem	Podległe	Wzmocnienia	Wsparcia	Razem	Podległe	Wzmocnienia	Wsparcia	Razem	Ogółem /167+...+215/	Bezpośrednio	W tym pośrednio	Warunkowo	Sądnie	Lotnicze	Mar. Woj.	Razem	Układu Militar.	Układu Funkcj.	Układu Terytor.	Razem	Sojusznicze	Miejscowe	Razem	Ogółem /218+...+239/	Bezpośrednio	W tym pośrednio	Warunkowo	Razem /50+71+80/	Bezpośrednio	W tym pośrednio	Warunkowo	Razem /151+216+240/	Bezpośrednio	W tym pośrednio	Warunkowo	Ogółem /241+248/	Bezpośrednio	W tym pośrednio	Warunkowo	Zest.
97	..	..		150	151	2	3	4	..	..		167	..	..		182	..	..		215	216	7	8	9	..	..	..	224	..	..		230	..	..		239	240	1	2	3	4	5	6	7	8	9	250	1	2	3		
3	0	⊗		4	23	11	5	7	x	⊗		4	x	x		6	x		0	2	17	8	5	4	x	⊗	0	18	x	0	⊗	9	⊗	0	5	32	7	20	5	22	9	5	8	72	26	30	16	94	33			
5	3	1		4	23	11	5	7	3	1		4	2	4		6	1		1	2	17	8	5	4	13	3	2	18	4	3	2	9	3	2	5	32	7	20	5	28	11	8	9	72	26	30	16	100	37			
6	2	-	1	3	27	15	6	6	4	2	2	8	3	2	-	5	2	2	3	7	20	9	6	5	2	-	-	2	2	-	4	6	-	3	3	11	5	5	1	34	21	9	4	58	29	17	12	92	50			

